

УВОД

Обяснителната записка е част от горскостопанския план на горските територии, собственост на община Бобов дол, изработен съгласно утвърдено Задание за проектиране и сключен Договор между общината и фирмата изпълнител – „Призма Инфо“ ЕООД.

Имотите, обект на планиране, попадат в района на дейност на ТП „ДГС Дупница“. За съставянето на горскостопанския план са използвани данните от инвентаризацията на горскостопанската единица, извършена през 2016 г. Стопанските класове и турнусите на сеч, към които са отнесени залесените територии на Общината, са разгледани и приети на ЕС при ИАГ с протокол от 20.03.2017 г., утвърден от изпълнителния директор на Агенцията.

ГЛАВА I

ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ, ТИПОВЕ МЕСТОРАСТЕНИЯ И ИКОНОМИЧЕСКИ ЕФЕКТ

1. ИМЕ И МЕСТОНАХОЖДЕНИЕ НА ГОРСКОСТОПАНСКАТА ЕДИНИЦА

Община Бобов дол е разположена в Югозападна България. Според административното делене на страната, общината попада на територията на област Кюстендил. Обхваща землищата на гр. Бобов дол и селата Мламолово, Големо село, Долистово, Мало село, Бабино, Горна Козница, Коркина, Голям Върбовник, Мала Фуча, Голема фуча, Шатрово, Мали Върбовник, Бабинска река, Паничарево, Новоселяне, Блато, Локвата. Населените места на територията на общината са свързани с добре развита пътна мрежа. През общината преминават частично четири пътя от Републиканската пътна мрежа на България с обща дължина 44.8 km: участък от 5.5 km от Републикански път II-62 (от km 23.3 до km 28.8); последният участък от 16.8 km от Републикански път III-602 (от km 11.5 до km 28.3); участък от 20.3 km от Републикански път III-623 (от km 0.7 до km 21.0) и началният участък от 2.2 km от Републикански път III-6232 (от km 0 до km 2.2). През територията на община Бобов дол преминава и последният участък от 13 km от трасето на жп линията Дупница – Бобов дол.

Според горскоадминистративното делене на България, общинските имоти, обект на планиране, попадат в района на дейност на ТП „ДГС Дупница“.

През горските масиви е прекарана мрежа от горски пътища в добро състояние, които са проходими през по-голяма част от годината. На места са необходими ремонтни дейности за стабилизирането им. Част от извозните пътища са ерозирани след приключване на използването им. Телефонни постове има във всички населени места, а мрежите на мобилните оператори покриват по-голямата част от територията, обект на планиране.

2. ФИЗИКО-ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

а) Географско положение

Община Бобов дол е разположена в югозападна България в равнинен и полупланински район на Кюстендилска област. Заема площ от 206.2 km², като площта ѝ е 0.2 % от територията на страната и 11% от територията на област Кюстендил.

Територията на общината е оградена от всички страни с възвишения - връх „Колош“ от Конявската планина на северозапад, следван на север от билото Касилашки дъбици, връх „Венец“, Чуковски рид с Развалена църква, на изток Мусибейски кории, Големинските орници/Равен рид с връх „Гола глава“, Мламоловския и Големоселския рид, на запад височината Кръшла, „Голем връх“ и „Малък връх“, връх „Голак“ и височините „Света Богородица“.

Община Бобов дол граничи с общините Радомир - на север, Дупница - на изток и югоизток, Бобошево - на юг, Невестино - на югозапад и Кюстендил - на запад. Най-северната точка ѝ точка е с координати 42°23' северна ширина и 22°57' източна дължина в подотдел 409 „н“, най-южната – 42°13' северна ширина и 22°56' източна дължина в подотдел 303 „м“, най-западната – 42°20' северна ширина и 22°52' източна дължина в подотдел 363 „е“ и най-източната – 42°17' северна ширина и 23°04' източна дължина в подотдел 830 „и“.

б) Релеф

Теренните форми в границите на община Бобов дол се отличават с голямо разнообразие. Включват западната част на Дупнишката котловина-Разметанишко поле, оградните ниски и средно високи планински възвишения. Котловинното дъно е предимно равнинно.

Релефът в общината е предимно нископланински, хълмист и равнинен. Склоновете на Конявска планина са заоблени и с по-малки наклони. В тази част по-характерни била са купеновидното било „Харамлията“ и билото „Чуката“ – връх „Колош“ (1314 m), чиито разклонения се спускат стръмно до с. Голема Фуча. Характерно е и билото, което се издига над гр. Бобов дол, със сравнително заоблени и лесно достъпни склонове.

Най-ниската точка от общината е с надморска височина 521 m в подотдел 830 „х“, а най-високата – 1273 m в подотдел 368 „е“. Тази денивелация подчертава разнообразния физикогеографски облик на района.

Особеностите на релефа обуславят разпределението на територията ѝ по надморска височина, наклон и изложение на терена. В таблица №1 е показано разпределението на дървопроизводителната площ на общината по надморска височина. От нея се вижда, че по-голяма част от територията е с надморски височини между 501 и 800 m. Преобладават надморските височини между 601-700 m – 38.3%, 501-600 m – 26.1% и 701-800 m – 21.3%. Дървопроизводителната площ е концентрирана в диапазона 601-700 m, като най-малко от нея обхваща районите с най-висока надморска височина 1201-1300 m, едва 0.2 %.

Таблица №1: Разпределение на дървопроизводителната площ на община Бобов дол по средни надморски височини.

надморска височина	площ ha	%
401 - 500 m	5.0	1.1
501 - 600 m	119.4	26.1
601 - 700 m	175.3	38.3

надморска височина	площ ha	%
701 - 800 m	97.5	21.3
801 - 900 m	25.7	5.6
901 - 1000 m	24.6	5.4
1001 - 1100 m	6.7	1.5
1101 - 1200 m	2.4	0.5
1201 - 1300 m	1.0	0.2
всичко	457.6	100.0

В таблица №2 е дадено разпределението на дървопроизводителната площ на община Бобов дол по наклон на терена. От нея се вижда, че преобладават наклонените терени (11°-20°) – 56.4%, следвани от стръмните (21°-30°) с 36.5%. Това прави горските територии достъпни за провеждане на дейностите по експлоатация и възпроизводство на гората.

Таблица №2: Разпределение на дървопроизводителната площ на община Бобов дол по наклон на терена.

Степени на наклон	Равно 0°-4°	Полегато 5°-10°	Наклонено 11°-20°	Стръмно 21°-30°	Много стръмно над 30°	Общо
площ ha	11.0	15.0	258.3	167.0	6.3	457.6
проценти	2.4	3.3	56.4	36.5	1.4	100.0

В таблица №3 е дадено разпределението на дървопроизводителната площ на общината по изложение на терена. В района преобладават припечните изложения (ЮИ, ЮЗ, З, Ю) – 54.6%, което обуславя по-голяма слънчева радиация и от там наличието на по-сухи и бедни почви.

Таблица №3: Разпределение на дървопроизводителната площ на община Бобов дол по изложение на терена.

Изложения	Сенчести север, северо-изток, северо-запад, изток	Припечни юго-изток, юго-запад, запад, юг	Всичко
площ ha	207.8	249.8	457.6
проценти	45.4	54.6	100.0

Релефът е важен фактор за разпределението на слънчевата енергия и хидротермалния режим на почвата, което от своя страна води до формиране на различни почвени типове и различни типове месторастения.

в) Хидроложки условия

Според хидроложкото райониране, територията на България се разделя на 2 области, 2 подобласти и 28 района. Подялбата се основава на климатичното влияние върху оттока (Йорданова 2002).

Община Бобов дол попада в област Б – с умереноконтинентално климатично влияние върху оттока, подобласт БII, която се характеризира със значително снежно подхранване и район БII₄ (Осоговско-Малешевски) – с голяма водоносност, пролетно пълноводие с рязко изразен майски максимум, с големи колебания в по-високите басейни и с по-слабо изразен априлски максимум, с не толкова големи колебания в по-ниските басейни.

Районът е сравнително добре запасен с водоизточници. В западната част през по-голямата част на годината текат Мало и Голямофучките реки, които се събират при село Бабино и носят името "Бабинска река". В източния край тече река Бобовдолска. При месноста Бинека двете рекички се сливат и образуват по-голямата река Разметаница, която при село Джерман се влива в река Джерман. При по-големи засушавания през лятото река Разметаница почти пресъхва. На територията на община Бобов дол има изградени няколко микроязовира, по-големи от които са: „Долистово“ и „Големо село“, водите на които се използват основно за напояване.

3. ГЕОЛОЖКИ СТРОЕЖ И ПЕТРОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

В геолого-петрографско отношение територията на община Бобов дол е еднообразна. Най-голямо разпространение в района имат горноюрските седименти – глинести шисти и варовици. В по-малко количество на североизток се намират средноюрски седименти – конгломерати, пясъчници и глини. Второ място по разпространение заемат среднотриаските седименти – варовици и доломити. Долнотриаските седименти са представени от пясъкливи шисти, пясъчници и конгломерати. Делувиални наслаги се намират в по-големите речни тераси.

Конявска планина е изградена от формация от Мезозойски седименти, представена от алтерниращи пясъчници, конгломерати, мергели, варовици и доломити. Има обособени и типично карбонатни участъци. В района се намира теригенна формация изграждаща Бобовдолския палеогенен каменовъглищен басейн. Възрастта на въгленосните наслаги се приема с края на олигоцен и началото на миоцена. Тези наслаги лежат върху пъстра подложка от еруптивни, кристалинни и седиментни скали. Въгленосните наслаги започват с конгломерати, пясъчници, аргилити и всички преходи между тях, след което идват материалите на въгленосната задруга. Тя е представена от аргилити, пясъчници и въглищни пластове и е с дебелина 90-160 м. Покрита е със слабо битуминозни аргилити и пясъчници с обща дебелина 400-500 м. На места се срещат и плиоценски наслаги. В тектонско отношение басейнът се отнася към един от най-сложните. Басейнът е континентален, лимничен.

Основните скали оказват косвено влияние за формирането на различните типове месторастения по отношение на богатството им. То се проявява в комплекс с останалите почвообразуващи фактори – климат, изложение, наклон, надморска височина, горскодървесна растителност.

4. КЛИМАТИЧНИ УСЛОВИЯ

Според климатичното райониране на България, община Бобов дол попада в Континентално-средиземноморска климатична област, Преходно-континентална климатична подобласт, като най-ниския хипсометричен пояс попада в Кюстендилско-Благоевградски климатичен район (400-600 m н.в.), във височина територията преминава в Рило-Осоговски нископланински климатичен район (600-1000 m н.в.), а най-високите части попадат в Планинския климатичен район (над 1000 m н.в.) (Събев 1960).

Кюстендилско-Благоевградски климатичен район – обхваща площите по поречието на река Струма. Средната годишна абсолютна минимална температура тук е между минус 17°C и минус 23°C, а средната годишна абсолютна максимална температура е между 14°C и 24°C. Поради общото намаление на летните валежи и сравнително високите летни температури, се създават условия за почести и продължителни засушавания, особено характерни за втората половина на лятото и началото на есента. Средната сума на валежите е от 700 до 960 mm, като максимумът е през април-май, а минимумът – през август-септември. Поради мекия температурен режим и незначителните снеговалежи, снежната покривка за целия зимен сезон се задържа не повече от месец и половина, като дебелината ѝ е незначителна и рядко надвишава 10 cm. Датата на първата снежна покривка е между 1-10.II, а последната между 1-10.III. Средният брой дни със снежна покривка е между 20-50 дни. Лятото е горещо и сухо. При недостатъчна влага и силно слънце през този годишен сезон, горният почвен слой се нагрива силно и изсъхва. Това сухо и горещо време действа угнетяващо на растителността.

Рило-Осоговски нископланински климатичен район – обхваща склоновете на Конявска планина. Тук средната годишна температура е от 8°C до 10.5°C. Средната температура през месец януари е около минус 1.5°C, а тази през юли – 19.5°C. Средната годишна абсолютна минимална температура е минус 18°C, а средната годишна абсолютна максимална температура е 33.5°C. Периодът на устойчиво задържане на температурите над 5°C е 241 дни, а на тази с температури над 10°C е около 172 дни. Късните пролетни и ранните есенни слани тук са по-рядко явление. Средната годишна сума на валежите е от 640 до 710 mm. Максимумът е през юни и октомври, а минимумът – през март и август.

Първият сняг пада около 20.XI, а последният – около 20.III. Средният брой на дните със снежна покривка е от 40 до 60.

Планинският климатичен район в морфологично отношение предлага разнообразие от площи с различно положение, височина и изложение на склоновете. Всички тези фактори, от своя страна дават възможност за твърде големи различия в климатично отношение. По-голямата надморска височина определя и по-ниска средна годишна температура, която тук варира от 2°C до 8°C. Средната годишна температура през най-студения месец януари е минус 4.5°C, а тази през юли 14.5°C. Средната годишна абсолютна минимална температура е около минус 19°C, а средната годишна абсолютна максимална е около 27.5°C. Периодът на устойчиво задържане на температурите над 5°C е 165 дни, а тази с температура над 10°C е 131 дни, или за този район средната продължителност на вегетационния период е около 5 месеца. Валежите са значителни и средногодишно доближават 1000 mm. Валежният минимум е през зимата, но поради по-ниските температури тук снежната покривка е значителна – 20-40 cm. Първата снежна покривка е между 1-20.IX, а последната между 20-31.III. Броят на дните със снежна покривка е между 80-120 дни.

В община Бобов дол преобладаващите ветрове са умерени, с главна посока от запад към северозапад. Често нахлуват средиземноморски циклони, които изменят посоката на главните ветрове. Повредите от ветроломи и ветровали са единично явление.

5. ПОЧВА

Климатичните особености на континентално-средиземноморския климат, геоложката основа и характерът на естествената растителност са основните причини за образуване на разнообразна почвена покривка. Според почвено-географското райониране на България (Нинов 2002) територията на община Бобов дол попада в Софийско-Крайщенска провинция на Балканско-Средиземноморската почвена подобласт на Средиземноморската почвена област. Основните почвени типове са от клас Лесивирани почви (Luvisols) – канелени горски почви (Chromic Luvisols), от клас Метаморфни почви (Cambisols) – кафяви горски почви (Dystric-Eutric Cambisols), от клас Наносни почви (Fluvisols) се срещат алувиални (Alluvial Fluvisols) и от клас Прimitивни почви (Leptosols) – рендзини (Rendzinas).

В таблица №4 е дадено разпределението на дървопроизводителната площ по типове и подтипове почви. От нея се вижда, че преобладават обикновените канелени горски почви – 89.9%. По-малка част заемат кафявите горски наситени почви – 6.2%. И малка част заемат алувиалната ненаситена – 1.9% и обикновенната рендзина – 1.8%.

Таблица №4: Площно разпределение на видовете (типовете и подтиповете) горски почви на дървопроизводителната площ на община Бобов дол.

Почвени типове	Общо [ha]	%
Алувиална ненаситена	8.9	1.9
Канелена горска обикновена	411.6	89.9
Кафява горска ненаситена	0.8	0.2
Кафява горска наситена	28.2	6.2
Рендзина обикновена	8.2	1.8
Всичко	457.6	100.0

В таблица №5 е показано разпределението на дървопроизводителната площ по дълбочина на почвата. Водещ е делът на средно дълбоките почви (31-60 cm) – 56.0%, следвани от плитките (16-30 cm) с 39.6%. Това е благоприятно условие за разпространението на горскодървесна растителност.

Таблица №5: Разпределение на дървопроизводителната площ на община Бобов дол по дълбочина на почвата.

Дълбочина на почвата	тв.плитка 0-15 cm	плитка 16-30 cm	ср.дълбока 31-60 cm	дълбока 61-120 cm	мн.дълбока над 120 cm	общо
ha	-	181.4	256.1	20.1	-	457.6
проценти	-	39.6	56.0	4.4	-	100.0

Най-широко разпространени са канелените горски почви. Строежът на почвения профил се изразява с формулата АВtС, като в горските територии се образува мъртва горска постилка, която се разлага за една година. Повърхностният хоризонт има мощност около 20-30 cm, но достига и до 40-50 cm при някои видове. Структурата му е слабо устойчива, което води до влошаване на водно-физичния режим и физико-химичните свойства. Илувиалният (В) хоризонт е с мощност 75-120 cm и се характеризира с призмовидна структура. Механичният им състав варира в зависимост от почвообразуващите скали и дълбочината на почвения профил. Съдържанието на глина и ил е най-високо в илувиалния хоризонт. Реакцията на почвения разтвор е от кисела до неутрална. Тези почви са наситени с бази.

Кафявите горски почви са продукт на горски почвообразователен процес. Почвеният профил е пълн и се изразява с формулата ОАВС. Характерна диагностична особеност е, че А хоризонт достига до 25-30 cm, а отношението на В към А може да нарастне до 3 и повече пъти. Има тенденция с увеличаване на надморската височина, мощността на А хоризонт да се увеличава, тази на В – да намалява. На повърхността на почвата се формира мъртва горска постилка, с мощност между 3 и 10 cm. Хумусно-аккумулятивният (А) хоризонт е с тъмнокафяв цвят, което го отличава от светлосиво до жълтокафяво оцветения В камбичен хоризонт, чиято структура е ореховидна и неуплътнена. Механичният състав се изменя от глинесто-песъчлив до средно песъчливо-глинест, като в дълбочина съдържат повече глина, но тя е недостъпна. Количеството на хумус е високо в повърхностния хоризонт. Реакцията на почвения разтвор е кисела в целия профил, като с увеличаване на надморската височина почвите се вкисляват до степен на обменен алуминий.

Алувиалните почви са разпространени в долините на река Струма и притоците ѝ. Установен е един почвен вид – ненаситени (Dystric). Строежът на почвения профил се изразява с формулата А, I, II, III, IV и т. н., която показва наличието на един единствен почвен хоризонт, под който следват пластове. Пластовете нямат генетична връзка помежду си и отразяват периодичността в отлаганията на наносите. Тези почви са млади, поради което са по-грубчастични. Специфично за тях е варирането на хумуса в дълбочина и голямото разнообразие в механичния състав.

Карстовите терени са довели до формирането на рендзини (Rendzinas). Почвената покривка е фрагментирана от оголени скали и карстови образувания. Мощността на профила им достига 30 cm, с включения на скални късове и високо съдържание на активни карбонати. Съдържанието на хумус варира от 2 до 10-12% при надморска височина над 800 m.

В инвентаризираната територия са установени ерозирани терени, заемащи 7.7% от общата площ (таблица №6), в т.ч. 6.7% са с втора степен на ерозия, 1.1% –

с първа, 3.4% – с трета. Не са установени терени засегнати от четвърта и пета степен на ерозия. Най-голям е делът на ерозираните земи в издънковите гори за превръщане – 18.9 ха.

Таблица №6: Разпределение на общата площ по група гори и степени на ерозия.

група гори	неерозирана	I	II	III	IV	V	всичко
иглолистни	81.6	0.8	11.0	2.6	-	-	96.0
широкол. високостъбл.	9.3	-	-	-	-	-	9.3
превръщане	279.8	-	18.9	-	-	-	298.7
нискостъблени	39.8	0.3	0.9	0.8	-	-	41.8
тополови	11.5	-	-	-	-	-	11.5
голи площи	0.4	-	-	-	-	-	0.4
всичко	422.4	1.1	30.8	3.4	-	-	457.7
проценти	92.3	0.3	6.7	0.7	-	-	100.0

6. РАСТИТЕЛНОСТ

Според горскорастителното райониране на България (Павлов, Димитров 2012), направено на основата на зонално-поясни градиенти на растителността, свързани с климатичното и почвено райониране на страната, територията на община Бобов дол попада в Преходноконтинентална горскорастителна област, Преходноконтинентална Западнобългарска горскорастителна провинция, Среднострумски Кюстендилско-Благоевградски равнинен район.

За общината са характерни смесени дъбови гори от клас *Aestilignosa*, а в високите части иглолистни гори от клас *Aciculilignosa*. Разпространена е и интразонална растителност от класовете формации *Pratoherbosa* и *Theroherbosa*, също и хигрофилни съобщества по долините на реките – крайречни гори от тополи, върби, черна елша. Установени са и вторични съобщества, формирани на деградирани терени и урбанизирани територии.

В най-високите части доминират фитоценози с преобладаване на бял бор (*Pineta sylvestris*). Под тях доминира формацията на обикновения бук (*Fageta sylvaticae*), която с намаляване на надморската височина се сменя от формацията на горуна (*Querceta dalechampii*).

В по-ниските части има значителни пространства, заети от смесени гори на цер (*Quercus cerris*) и благун (*Quercus frainetto*). Установени са големи площи с ксеротермни гори от келяв габър (*Carpinus orientalis*) с участие на мъждрян (*Fraxinus ornus*). На много места в равнинните части растителността е силно разпокъсана от земеделски терени. Присъствието на храсталаци от драка (*Paliurus spina-christi*) свидетелства за деградирането на горската растителност.

По поречията на реките Струма, Разметаница, Бабинска река и др. има създадени култури от тополи от клоновете И-214, Регенерата, Бахелиери, Вернирубенс. На територията на общината има култури и от черен бор (*Pinus nigra*), бял бор (*Pinus sylvestris*), акация (*Robinia pseudoacacia*) и др.

Добре представена е и храстовата растителност. Повсеместно се срещат дрян (*Cornus mas*), глог (*Crataegus monogyna*), шипка (*Rosa canina*).

Според горскорастителното райониране (Захариев и др. 1979), община Бобов дол попада в следните пояси и подпояси на Тракийската горскорастителна област, подобласт Осогово:

- Т-I: Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори 0÷700 m н.в.

- Т-I-1: Подпояс на крайречните и лонгозни гори 0÷700 m н.в.
- Т-I-3: Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори 500÷700 m н.в.
- Т-II: Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни 700÷2000 m н.в.
- Т-II-1: Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела 700÷1200 m н.в.
- Т-II-2: Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч 1200÷1700 m н.в.
- М,Т,Ю: Типове месторастения с интразонално разпространение:
- М,Т,Ю-II: Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни от 600÷800 до 1800÷2200 m н.в.

7. ТИПОВЕ МЕСТОРАСТЕНИЯ

Горските месторастения са определени на базата на относителната еднородност на климатични, почвени, релефни и хидроложки условия. Те обхващат горски площи с относително еднакъв лесорастителен ефект. При еднакви други условия, типовете горски месторастения се определят на базата на подтиповото разнообразие на генетичния тип почва, а в отделни случаи и на базата на самия тип почва. Разгледаните дотук физико-географски, хидроложки, геоложки, климатични, почвени и растителни условия на района обуславят разнообразието на типовете месторастения (таблица №7).

С помощта на Класификационна схема на типовете горски месторастения в Република България (ИАГ 2011 г.) са установени 18 типа месторастения. От таблица №7 се вижда, че месторастение С2,1 (63), което е средно богато и свежо заема най-голяма площ от общината – 25.7%, следвано от бедните месторастения В1,2 (68) с 21.9% и В1(64) с 21.6%. Тези данни показват едни сравнително добри условия за дървесната растителност.

Таблица №7: Разпределение на дървопроизводителната площ по типове горски месторастения, горскорастителни области и подобласти, пояси и подпояси.

Месторастене	Площ(ha)	%
Тракийска горско-растителна област, подобласт Осогово		
Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0÷700 m н.в.)		
Подпояс на крайречните и лонгозни гори (0÷700 m н.в.)		
Т-I-1 С-2	53	8.9
Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (500÷700 m н.в.)		
Т-I-3 D-2,3	62	5.0
Т-I-3 С-2,1	63	117.7
Т-I-3 В-1	64	98.9
Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (700÷2000 m н.в.)		
Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (700÷1200 m н.в.)		
Т-II-1 CD-2,3	67	1.3
Т-II-1 В-1,2	68	100.3
Т-II-1 CD-2,3	70	4.9
Т-II-1 С-2	71	20.1
Т-II-1 В-1,2	72	3.5
Т-II-1 С-1,2	142	53.5
Интразонални месторастения		
МТЮ-II С-2	124	4.4
МТЮ-II В-1,2	125	3.8
МТЮ-I В-1,12,2	131	22.8
МТЮ-II В-1,12,2	133	12.5
Всичко:	457.6	100.0

8. ОЧАКВАН ТЕХНИКО-ИКОНОМИЧЕСКИ ЕФЕКТ

Съставянето на горскостопанския план на типологична основа позволява да се определи оптимален бъдещ състав за всяко насаждение. Този оптимален бъдещ състав отговаря на екологичните фактори на месторастенето и предполага значително по-висока продуктивност. Чрез целевия състав или подходящото разпределение на площите по дървесни видове и по бонитети се цели да се постигне увеличение на дървесния прираст и съответно на дървесния запас. Като се съпоставят сегашният и подходящият оптимален запас може да се получи представа за ефекта от предвидените мероприятия. На практика сравнението е невъзможно, поради което се налага използването на условни единици – условен общ усреднен прираст. За тази цел всички сегашни дървесни видове са приведени към 100 годишна възраст и нормална пълнота 1.0. По опитни таблици е изчислен условният общ среден зрелостен прираст на сегашните дървостои. От предвижданията за подходящият състав за всеки от определените типове месторастения се правят същите изчисления и се установява общ зрелостен прираст отделно за залесената площ и общо за дървопроизводителната площ на община Бобов дол (таблица №8).

Таблица №8: Разпределение на условния среден зрелостен прираст по дървесни видове в сегашния и бъдещия състав.

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ			ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ					
	залесена площ			залесена площ			дървопр. площ		
	ha	m ³	m ³ /ha	ha	m ³	m ³ /ha	ha	m ³	m ³ /ha
Бял бор	61.9	349	5.6	52.0	343	6.6	52.0	343	6.6
Черен бор	31.0	173	5.6	29.7	197	6.6	29.7	197	6.6
Бук	8.5	42	4.9	8.8	64	7.3	8.8	64	7.3
Червен дъб	1.4	8	5.7	1.3	9	6.9	1.3	9	6.9
Зимен дъб	24.0	89	3.7	31.3	153	4.9	31.6	154	4.9
Благун	60.8	223	3.7	73.4	339	4.6	73.4	339	4.6
Цер	34.8	139	4.0	39.3	178	4.5	39.3	178	4.5
Габър	8.7	39	4.5	8.1	57	7.0	8.1	57	7.0
Бряст	0.5	1	2.0	0.6	2	3.3	0.6	2	3.3
Трепетлика	0.2	1	5.0	0.2	1	5.0	0.2	1	5.0
Явор	0.7	4	5.7	1.4	11	7.9	1.4	11	7.9
Бреза	0.1	-	-	0.3	2	6.7	0.3	2	6.7
Мъждрян	2.0	4	2.0	1.6	6	3.8	1.6	6	3.8
Акация	27.9	110	3.9	28.7	157	5.5	28.7	157	5.5
Космат дъб	154.1	465	3.0	154.5	604	3.9	154.5	604	3.9
Келяв габър	27.3	-	-	13.5	-	-	13.5	-	-
Бяла върба	0.1	1	10.0	0.1	1	10.0	0.1	1	10.0
Клен	0.8	3	3.8	1.0	5	5.0	1.0	5	5.0
Дребнолистна липа	-	-	-	0.1	1	10.0	0.1	1	10.0
Сребролистна липа	-	-	-	0.4	2	5.0	0.4	2	5.0
Планински ясен	0.6	1	1.7	0.5	1	2.0	0.5	1	2.0
тп I-214	11.9	166	13.9	10.5	231	22.0	10.5	231	22.0
Всичко	457.3	1818	4.0	457.3	2364	5.2	457.6	2365	5.2

Отношението между сегашния и подходящия условен зрелостен прираст дава реална представа за ефекта от предвидените изменения в състава на дървостойките за увеличението прираста на гората. От таблица №8 се вижда, че сегашният общ зрелостен прираст на залесената площ е 1 818 m³, а подходящият – 2 364 m³ или увеличението само за залесената площ ще бъде: $(2\ 364 : 1\ 818) \times 100 = 130.03\%$. Като се вземе под внимание и очакваното увеличение на прираста от залесяванията на голите дървопроизводителни площи очакваното увеличение на прираста общо за общината ще бъде: $(2\ 365 : 1\ 818) \times 100 = 130.09\%$

Средният зрелостен прираст на 1 ha залесена площ при сегашния състав на гората е 4.0 m³/ha, а в бъдеще от подходящият за месторастенето, оптимизиран състав, се очакват – 5.2 m³/ha. Това показва, че част от насажденията в сегашния си състав не използват напълно потенциала на месторастенията. При оптимизиране на състава им продуктивността на горите би се увеличила с 30%.

В таблица №9 е направено сравнение на площта на дървесните видове в сегашния и подходящия според месторастенето състав на гората. Разликата в площното и процентно съотношение се получава от оптималното използване на богатството на съответното месторастене и оптимизирането на бъдещия състав. В бъдещия състав се увеличава делът на видове като космат дъб, благун и цер, за сметка на изкуствено създадените култури от бял и черния бор.

Таблица №9: Сравнение на площта по сегашен видов състав и видове, подходящи за месторастенето.

дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
	ha	%	ha	%	ha	%
Бял бор	61.9	13.5	52.0	11.4	52.0	11.4
Черен бор	31.0	6.8	29.7	6.5	29.7	6.5
Бук	8.5	1.9	8.8	1.9	8.8	1.9
Червен дъб	1.4	0.3	1.3	0.3	1.3	0.3
Зимен дъб	24.0	5.3	31.3	6.9	31.6	6.9
Благун	60.8	13.3	73.4	16.1	73.4	16.1
Цер	34.8	7.6	39.3	8.6	39.3	8.6
Габър	8.7	1.9	8.1	1.8	8.1	1.8
Бряст	0.5	0.1	0.6	0.1	0.6	0.1
Трепетлика	0.2	0.1	0.2	-	0.2	-
Явор	0.7	0.1	1.4	0.3	1.4	0.3
Бреза	0.1	-	0.3	0.1	0.3	0.1
Мъждрян	2.0	0.4	1.6	0.3	1.6	0.3
Акация	27.9	6.1	28.7	6.3	28.7	6.3
Космат дъб	154.1	33.7	154.5	33.8	154.5	33.8
Келяв габър	27.3	6.0	13.5	2.9	13.5	2.9
Бяла върба	0.1	-	0.1	-	0.1	-
Клен	0.8	0.2	1.0	0.2	1.0	0.2
Дребнолистна липа	-	-	0.1	-	0.1	-
Сребролистна липа	-	-	0.4	0.1	0.4	0.1
Планински ясен	0.6	0.1	0.5	0.1	0.5	0.1
тп I-214	11.9	2.6	10.5	2.3	10.5	2.3
всичко	457.3	100.0	457.3	100.0	457.6	100.0

ГЛАВА II ИКОНОМИЧЕСКИ УСЛОВИЯ

1. РОЛЯ И ЗНАЧЕНИЕ НА ГОРИТЕ НА ГОРСКОСТОПАНСКАТА ЕДИНИЦА ЗА ИКОНОМИКАТА НА ОБЩИНАТА

а) Ползватели на дървесина

Дърводобивът в района се извършва от местни фирми. Средногодишно от горите на стопанството се отсичат, извозват и продават на потребителите дървесни материали с общ обем около 870 m³.

Община Бобов дол е разположена в област Кюстендил и обхваща 18 населени места. Това са град Бобов дол с категория малък град, селата Мламолово, Големо село, Долистово, Мало село, Бабино, Горна Козница, Коркина, Голям Върбовник, Мала Фуча, Голема фуча, Шатрово, Мали Върбовник, Бабинска река, Паничарево, Новоселяне, Блато, Локвата с категория средно големи села. Общият брой на населението и разпределението му по пол в градове и села в областта и общината е показан в таблица №10. Данните са на Националния статистически институт. От таблицата прави впечатление, че броя на жителите в гр. Бобов дол е еднакъв с този в селата. Това говори за равномерно разпределение на населението в общината. В община Бобов дол преобладават мъжете в сравнение с общата тенденция за областта и страната.

В таблица №11 е даден естественят прираст на населението. Стойностите са отрицателни, като това е общ национален проблем. Тези стойности са резултат от високата смъртност и ниската раждаемост, което подчертава водещата роля на застаряващото население. От таблица №12 се вижда, че водеща роля има населението в трудоспособна възраст. Впечатление прави ниският брой на населението подтрудоспособна възраст. Това е резултат на ниската раждаемост и е рисков фактор за бъдещото социално-икономическо развитие на региона.

Таблица №10: Брой на населението в област Кюстендил и община Бобов дол към 31.12.2015 г.

Области	Общо			В градовете			В селата		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Общини									
Общо за страната	7 153 784	3 477 177	3 676 607	5 227 182	2 519 346	2 707 836	1 926 602	957 831	968 771
Кюстендил	126 014	61 371	64 643	87 083	42 126	44 957	38 931	19 245	19 686
Бобов дол	8 142	4 280	3 862	5 270	2 803	2 467	2 872	1 477	1 395

Таблица №11: Естествен прираст на населението в област Кюстендил и община Бобов дол през 2015 г.

Области	Живородени			Умрели			Естествен прираст		
	всичко	момчета	момичета	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Общини									
Общо за страната	65950	34069	31881	110117	57040	53077	-44167	-22971	-21196
Кюстендил	926	446	480	2473	1279	1194	-1547	-833	-714
Бобов дол	61	33	28	170	98	72	-109	-65	-44

Таблица №12: Население под, в и надтрудоспособна възраст в област Кюстендил и община Бобов дол към 31.12.2015 г.

Области	Общо			В т.ч. в градовете		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Общини						
Възрастови категории						
КЮСТЕНДИЛ	126 014	61 371	64 643	87 083	42 126	30802
Под трудоспособна възраст	16 015	8 222	7 793	12 731	6 519	4301
В трудоспособна възраст	71 600	38 604	32 996	51 734	27 274	17386
Над трудоспособна възраст	38 399	14 545	23 854	22 618	8 333	9115
Бобов дол	8 142	4 280	3 862	5 270	2 803	2491
Под трудоспособна възраст	889	469	420	724	374	413
В трудоспособна възраст	4 860	2 841	2 019	3 589	2 065	1381
Над трудоспособна възраст	2 393	970	1 423	957	364	697

б) Транспортни и експлоатационни условия

Републиканската пътна мрежа е добре развита, но състоянието на общинските пътища е незадоволително. Те свързват всички населени места, като с тях са свързани стабилизираните горски пътища. Това улеснява извоза и останалата стопанска дейност на територията на общинските имоти.

в) Недървесни горски продукти

Стопанското значение на горите не се изчерпва само с добива на дървесина. В горските територии съществуват благоприятни условия за добиване на сено, горски плодове, билки, гъби и др.

г) Други полезни функции на горите

От голямо значение за населението в района са защитно-водоохранните и противоерозионните функции на гората.

2. ДРУГИ ФАКТОРИ, ОПРЕДЕЛЯЩИ ИКОНОМИКАТА НА ОБЩИНАТА

Икономиката на община Бобов дол се формира основно от добиването на полезни изкопаеми. Бобовдолският въглищен басейн заема площ от 50-60 km² и по запаси на кафяви въглища с напреднала степен на въглефикация е най-големият в страната. Въгленосната задруга съдържа 6-7 въглищни пласта с дебелина 1-3 m, а на места до 12 m. Дебелината на въглищните пластовете и качеството на въглищата се изменят в различните части на басейна. Максималната дълбочина, на която се намират пластовете в дълбоката Бабинска синклинала е около 800 m. В някои участъци са развити долните три пласта, в други само горните. Въглищата имат черен цвят, тъмнокафява черта, смолист до матов блясък, мидест и неравен лом. Пепелното съдържание е много променливо и се движи от 15 до 30 %. Въглищата са с високо съдържание на сяра и са склонни към самозапалване. Те са хумусни и има съвсем малко сапропелити. В бобовдолският въглищен басейн са съсредоточени около 60% от запасите на кафяви въглища в страната.

Добивът на въглища в района има вековна история. Изследователите сочат две съобщения: първото на френския геолог Ами Буе от 1836 г., и второто от 1873 г., според което от “село Бубодол са откарани в София няколко стотина коли с въглища”. Независимо от това за начало на мината се счита 1891 г., когато са добити 1530 t въглища. Тук са познати всички трудности, присъщи за примитивното добиване на “черното злато”. Откъснатостта на мината от железопътната линия задържа развитието ѝ. Темпото на добива се увеличава след 1918 г., когато се прокарва теснолинейния път от Дупница до Бобов дол. Поради обстоятелството, че в началото басейнът не е проучен, добивът на въглища е на лесни и достъпни места, и е изцяло ръчен. В началото мината се ръководи от чуждестранни специалисти, а от 1897 г. ръководството се поема от български инженери. Първоначално добивните работи са се водили в местността Клисуров дол, като е експлоатиран пластта “Гребикал”. През 1906 – 1907 г. е извършено първото проучване на басейна. През 1917 г. е въведена в експлоатация теснолинейката Бобов дол – Дупница, което позволява да се увеличи производството на въглища. От 1928 г. МИНА “БОБОВ ДОЛ” преминава на подчинение на МИНИ “ПЕРНИК” и започва нейното по-добро техническо съоръжаване. Бобовдолският въглищен басейн е проучен детайлно по участъци след 1951 г. През 1951-1952 г. е проучен и приет от Държавната комисия по запасите на полезни изкопаеми (ДКЗ) първият участък – “Чеганска синклинала”. През 1952 г. започват проучвателните работи на участък “Цървилото”, чиито запаси са приети от ДКЗ през 1953 г.

В периода 1953 – 1963 г. са проведени проучвания в участъците “Банковица”, “Говедарника”, “Мламолово”, “Връчва”, “Голяма Фуча”, “Житуша”, Житуша – Връчва”, “Бабино”, в периода 1963 – 1968 г. в участък “Мламолово - 2” и в периода 1968 – 1979 г. в участък “Мламолово – 2 – север”. В периода 1979 – 1988 г. са проведени допълнителни геоложки проучвания в участъците “Бабино”, “Връчва” “Житуша – Връчва” и “Мламолово”. Добивът от Бобовдолския въглищен басейн се осъществява, както по подземен способ, така и по открит начин. Разширяването на производствените мощности започва след 1952 г. с изграждането на РУДНИК “МИНЬОР”, РУДНИК “БОБОВ ДОЛ”, РУДНИК “МЛАМОЛОВО”, а по-късно и на РУДНИК “ЖИТУША” (“ИНЖ. ИВАН РУСЕВ). По открит начин добивът започва през 1960 г. посредством открит участък към РУДНИК “МИНЬОР”, а след 1962 г. се обособява и РУДНИК “ХРИСТО БОТЕВ”.

Важна роля за икономиката на общината има ТЕЦ “Бобов дол”. Централата има 3 блока с обща инсталирана мощност 630 MW, които са въведени в експлоатация през 1973-1975. Електроенергията се произвежда чрез изгаряне на лигнитни и кафяви въглища, като средното произведено количество за периода 1997-2001 е 2,3 милиона MWh. Основните доставчици на въглища са Мина Станянци, Мина Бобов дол, Мина Бели брег, Мина Чукурово (2001).

През 2008 г. Консорциум Енергия МК АД придобива 100% от капитала на ТЕЦ Бобовдол ЕАД, посредством сключване на договор за приватизационна продажба с Агенцията за приватизация.

ГЛАВА III

ДОСЕГАШНА ГОРСКОСТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

Раглежданите горски имоти са национализирани през 1947-1949 г. и до приемане на Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горски фонд са стопанисвани като част от държавните горски територии. Поради тази причина община Бобов дол не е извършвала горскостопанска дейност. В общината няма обособена структура за управление и стопанисване на общинските горски територии и служители по горите.

ГЛАВА IV ХАРАКТЕРИСТИКА НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

1. ОБЩА ПЛОЩ – РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО КАТЕГОРИИ И ФУНКЦИИ

След инвентаризацията на ТП „ДГС Дупница“ от 2016 г., са установени **457.7** ha собственост на община Бобов дол, от които:

залесена площ:	-	457.3 ha	-	99.8%
незалесена дървопроизводителна площ:	-	0.3 ha	-	0.1%
недървопроизводителна площ:	-	0.1 ha	-	0.1%
със защитни функции:	-	11.5 ha	-	2.5%
със специални функции:	-	139.3 ha	-	30.4%
със стопански функции:	-	306.9 ha	-	67.1%

Разпределението на общинските имоти по земища и по вид на територията е дадено в таблица №13. От нея се вижда, че 0.3% са гори и земи в горски територии, а по-голямата част (99.7%) са гори в земеделски земи.

Таблица №13: Разпределение на имотите, общинска собственост в земищата по вид на територията.

земища	общо		в т.ч. в горски територии		в т.ч. гори в земеделски земи	
	обща площ [ha]	%	обща площ [ha]	%	обща площ [ha]	%
Бобов дол	7.2	1.6	-	-	7.2	100.0
Бабино	33.1	7.2	-	-	33.1	100.0
Бабинска река	3.4	0.7	-	-	3.4	100.0
Блато	7.4	1.6	-	-	7.4	100.0
Голем Върбовник	75.7	16.5	-	-	75.7	100.0
Голема Фуча	31.6	6.9	1.2	3.8	30.4	96.2
Големо село	11.1	2.4	-	-	11.1	100.0
Горна Козница	20.4	4.5	-	-	20.4	100.0
Долистово	11.5	2.5	-	-	11.5	100.0
Коркина	61.2	13.4	0.1	0.2	61.1	99.8
Локвата	8.0	1.7	-	-	8.0	100.0
Мала Фуча	12.2	2.7	-	-	12.2	100.0
Мали Върбовник	24.1	5.3	-	-	24.1	100.0
Мало село	62.2	13.6	-	-	62.2	100.0
Мламолово	50.6	11.1	-	-	50.6	100.0
Новоселяне	7.5	1.6	-	-	7.5	100.0
Паничарево	4.9	1.1	-	-	4.9	100.0
Шатрово	25.6	5.6	-	-	25.6	100.0
Общо	457.7	100.0%	1.3	0.3	456.4	99.7

а) Разпределение на общата площ по вид на земите

В таблица №14 е показано разпределението на общата площ на общинските имоти по вид на горите и по вид на земите. Преобладаващи са горите с естествен произход. Те заемат 78.0% от общата площ, обект на планиране. Следват ги склопените култури, предимно иглолистни, с дял 21.5%. Незалесените площи са разгледани в следващата точка.

б) Характеристика на горските територии, подлежащи на залесяване и на недървопроизводителните горски територии

Относителния дял на незалесената дървопроизводителна площ е 0.3 ha (0.1% от общата), състояща се от едно невъзобновено сечище – таблица №14. Недървопроизводителната площ, състояща се от поляна, заема 0.1 ha от общинските имоти.

в) Настъпили промени в общата площ след извършването на предишната инвентаризация

Предвид факта, че настоящия план е първи за горите и земите в горските територии собственост на община Бобов дол, не е възможно да се направи сравнение за настъпили промени в площите.

Таблица №14: Разпределение на общата площ по групи гори и вид на подотделите за имотите, собственост на община Бобов дол.

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
	ha					
естествен произход 0.4-1.0	14.4	6.8	298.7	37.1	357.0	78.0
склопени култури	81.6	14.0	-	2.9	98.5	21.5
несклопени култури	-	-	-	1.6	1.6	0.4
естествен произход 0.1-0.3	-	-	-	-	-	-
изредени култури	-	-	-	0.2	0.2	-
всичко залесена площ	96.0	20.8	298.7	41.8	457.3	99.9
сечище	-	0.3	-	-	0.3	0.1
пожарище	-	-	-	-	-	-
голина	-	-	-	-	-	-
всичко незал.дървопр.	-	0.3	-	-	0.3	0.1
поляна	-	-	-	0.1	0.1	-
всичко недървопр. площ	-	-	-	0.1	0.1	-
ОБЩО	96.0	21.1	298.7	41.9	457.7	100.0
<i>в т.ч. дървопр. площ</i>	<i>96.0</i>	<i>21.1</i>	<i>298.7</i>	<i>41.8</i>	<i>457.6</i>	<i>100.0</i>

г) Разпределение на общата площ и залесената площ и запаса по категории гори според функциите им

В таблица №15 е показано общото разпределение на площта и запаса с клони на имотите, собственост на община Бобов дол по категории и функции, определени въз основа на одобрени документи и в съответствие с чл. 5 от Закона за горите. Общият обем дървесина в обекта на планиране е 45 010 m³ стояща маса с клони, от които 24 555 m³ са в широколистни, а 20 455 m³ – в иглолистни гори. Според новото функционално разпределение на общинските имоти 67.5% от общата площ са гори със стопански функции.

Таблица №15: Разпределение на общата площ и запаса с клони по функции и категории на имотите, собственост на община Бобов дол.

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ha	Залесена площ, ha	Запас, m ³	Обща площ, ha	Залесена площ, ha	Запас, m ³	Обща площ, ha	Залесена площ, ha	Запас, m ³
200 м край язовир	0.4	0.4	150	-	-	-	0.4	0.4	150
вододайна зона пояс II	-	-	-	5.2	5.2	395	5.2	5.2	395
вододайна зона пояс III	2.6	2.6	660	2.0	2.0	135	4.6	4.6	795
Всичко защита на водите	3.0	3.0	810	7.2	7.2	530	10.2	10.2	1340
защ. ивица ж.п.линия	1.3	1.3	275	-	-	-	1.3	1.3	275
Всичко защита на сгради и инфраструктури	1.3	1.3	275	-	-	-	1.3	1.3	275
Общо защитни функции	4.3	4.3	1085	7.2	7.2	530	11.5	11.5	1615
защитена зона птици	13.7	13.7	2110	47.3	47.3	2590	61.0	61.0	4700
защитена зона местообитания	16.1	16.1	2690	62.1	61.8	4930	78.2	77.9	7620
Всичко защитени зони Natura 2000	29.8	29.8	4800	109.4	109.1	7520	139.2	138.9	12320
Общо специални функции по т.1	29.8	29.8	4800	109.4	109.1	7520	139.2	138.9	12320
курортна гора	-	-	-	0.1	0.1	5	0.1	0.1	5
Всичко горски територии с рекреационно значение	-	-	-	0.1	0.1	5	0.1	0.1	5
Общо специални функции по т.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо специални функции по т.1+т.2+т.3	29.8	29.8	4800	109.5	109.2	7525	139.3	139.0	12325
Общо защитни и специални функции	34.1	34.1	5885	116.7	116.4	8055	150.8	150.5	13940
стопански функции	61.9	61.9	14570	245.0	244.9	16500	306.9	306.8	31070
Всичко	96.0	96.0	20455	361.7	361.3	24555	457.7	457.3	45010

д) Кратко описание на защитените територии

Общински подотдели с обща площ 139.2 ha попадат в границите на защитени зони **BG0000298 „Конявска планина“**, приета с РМС №122/02.03.2007 г., **BG0001013 „Скрино“**, приета с РМС №611/16.10.2007 г. по Директива 92/43/ЕС за местообитанията и **BG0002100 „Долна Козница“** приета със Заповед №РД-810/06.11.2008 г. (обн. ДВ, бр. 108/2008 г.), **BG0002108 „Скрино“** приета със Заповед № РД-782/29.10.2008 г. (обн. ДВ, бр. 104/2008 г.) по Директива 79/409/ЕС за дивите птици.

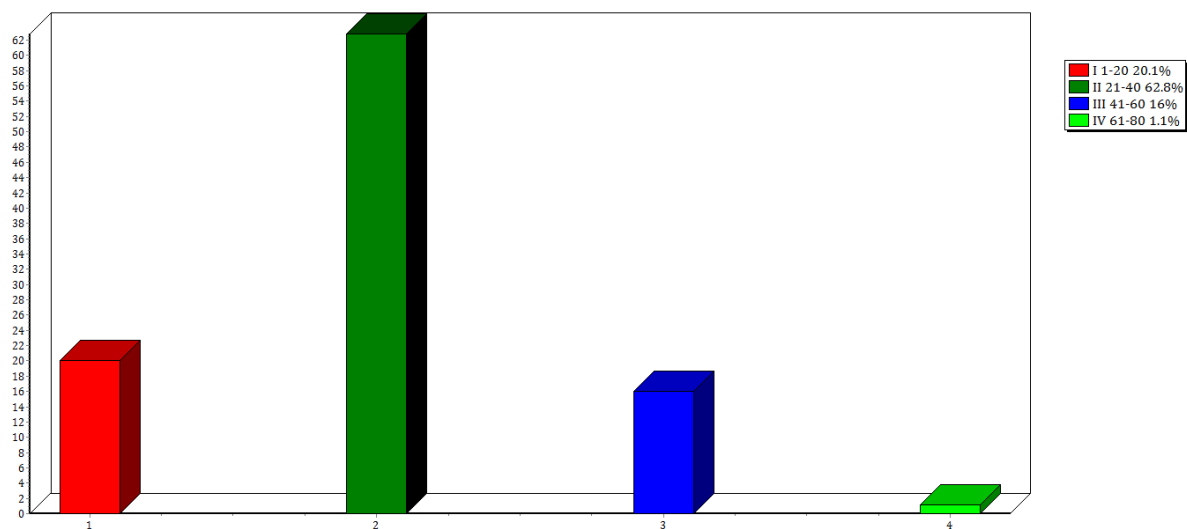
2. ТАКСАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА НА НАСАЖДЕНИЯТА

В таблица №16 са показани разпределението на залесената площ и основните дендрометрични параметри **на залесената площ** по стопански класове, приети общо за цялата територия на ТП „ДГС Дупница“ с протокол от ЕТИС в ИАГ от 20.03.2016 г. Към плана са приложени и таблици за таксационна характеристика, съставени за всеки стопански клас в общинските гори.

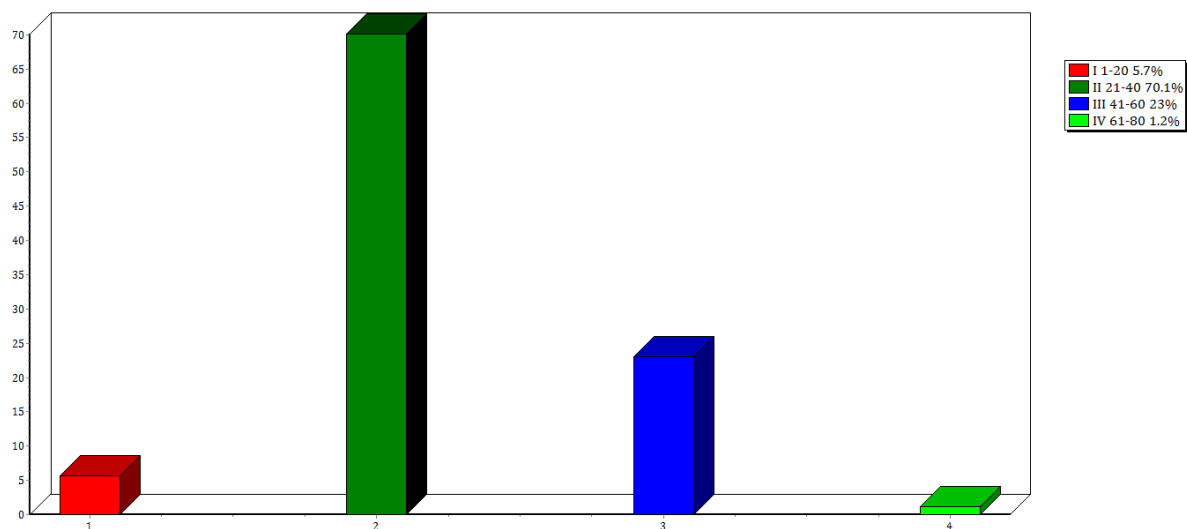
Средната производителност на насажденията и културите е IV-ти (4.2) бонитет, средната възраст е 42 години, а средния запас е 85 m³/ha. Средната пълнота е 0.64. Средногодишният прираст е 2.26 m³/ha и 1 032 m³ общо. В графичен вид, на фигури №1÷8, са онагледени основните дендробиометрични показатели на обекта на горско планиране.

Таблица №16: Основни показатели на залесената площ по стопански класове, функции и групи гори.

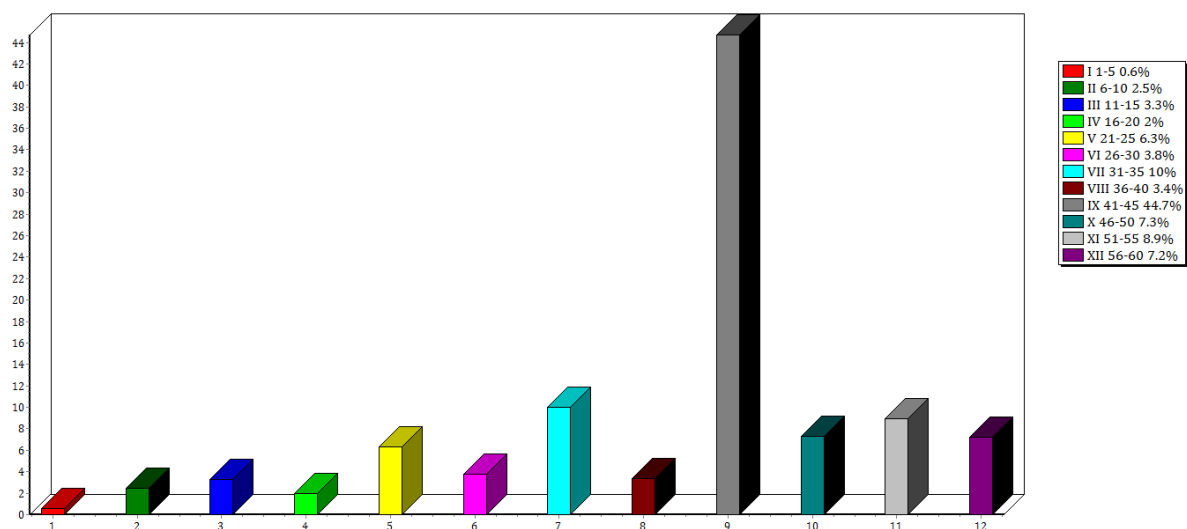
Стопански класове	Залесена площ	Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ha	Среден прираст на 1 ha	Общ среден прираст	Общ дървесен запас	
								без клони	с клони
	ha	години			m ³ /ha	m ³ /ha	m ³	m ³	m ³
А. Горски територии със Защитни и специални функции									
Бялборов СрН	18.6	26	IV (3.8)	0.80	120	3.76	70	2230	2780
Бялборови култури	10.7	35	IV (3.8)	0.79	169	4.95	53	1810	2265
Черборови култури	4.8	25	IV (3.6)	0.77	127	5.00	24	610	840
Буков Ср	3.4	62	III (3.0)	0.73	121	2.06	7	410	510
Широколистен В	4.1	31	III (3.1)	0.60	72	2.20	9	295	365
Буково-габъргов В П	0.3	60	II (2.3)	0.70	150	3.33	1	45	50
Буково-габъргов СрН П	11.6	41	IV (3.5)	0.64	88	2.24	26	1020	1250
Дъбов СрН П	57.9	47	IV (4.3)	0.58	62	1.33	77	3565	3860
Церов П	21.6	50	IV (4.2)	0.58	57	1.16	25	1225	1325
Ак. противоерозионен	5.7	22	III (2.6)	0.65	71	2.98	17	405	435
Келявгабъргов	11.8	44	IV (4.2)	0.64	22	0.51	6	260	260
Всичко горски територии със ЗСпФ	150.5	42	IV (4.0)	0.64	79	2.09	315	11875	13940
Б. Горски територии със стопански функции									
Бялборов СрН	10.7	26	III (3.0)	0.74	115	3.74	40	1230	1540
Бялборови култури	25.1	34	III (3.3)	0.80	191	5.58	140	4795	5895
Черборови култури	26.1	45	IV (3.6)	0.76	225	4.98	130	5865	7135
Широколистен В	13.3	27	II (2.4)	0.71	256	9.25	123	3410	4000
Дъбов СрН П	203.5	46	V (4.7)	0.59	50	1.12	227	10110	11035
Церов П	3.8	63	IV (4.3)	0.57	78	1.32	5	295	305
Ак. противоерозионен	19.1	23	IV (3.8)	0.68	52	2.57	49	990	1030
Келявгабъргов	5.2	49	IV (4.3)	0.62	25	0.58	3	130	130
Всичко горски територии със СтФ	306.8	42	IV (4.3)	0.64	88	2.34	717	26825	31070
ОБЩО	457.3	42	IV (4.2)	0.64	85	2.26	1032	38700	45010

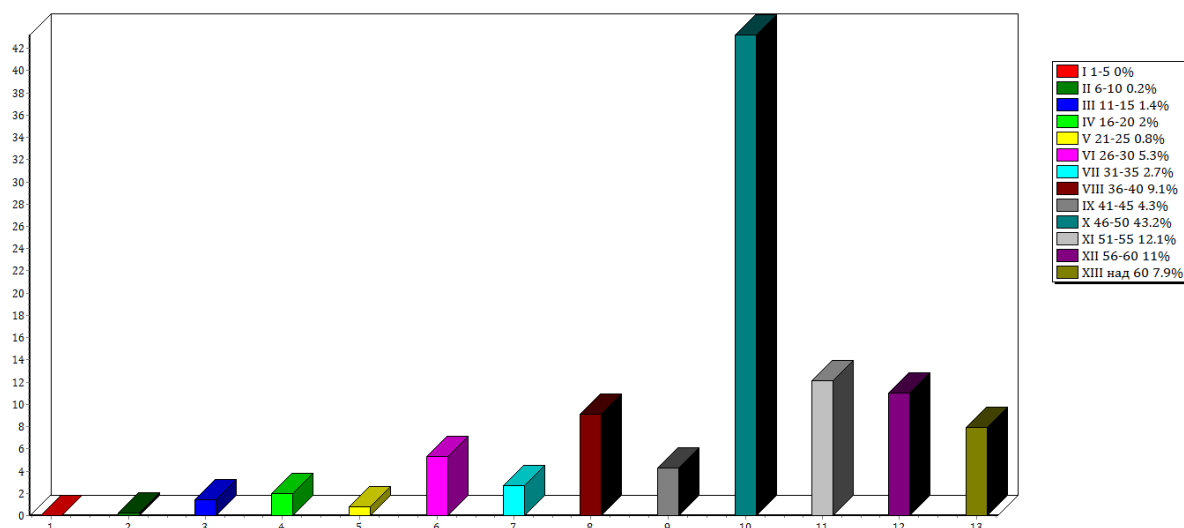
Фигура №1: Разпределение на залесените площи по класове на възраст във високоствъблените гори, изразено в проценти.

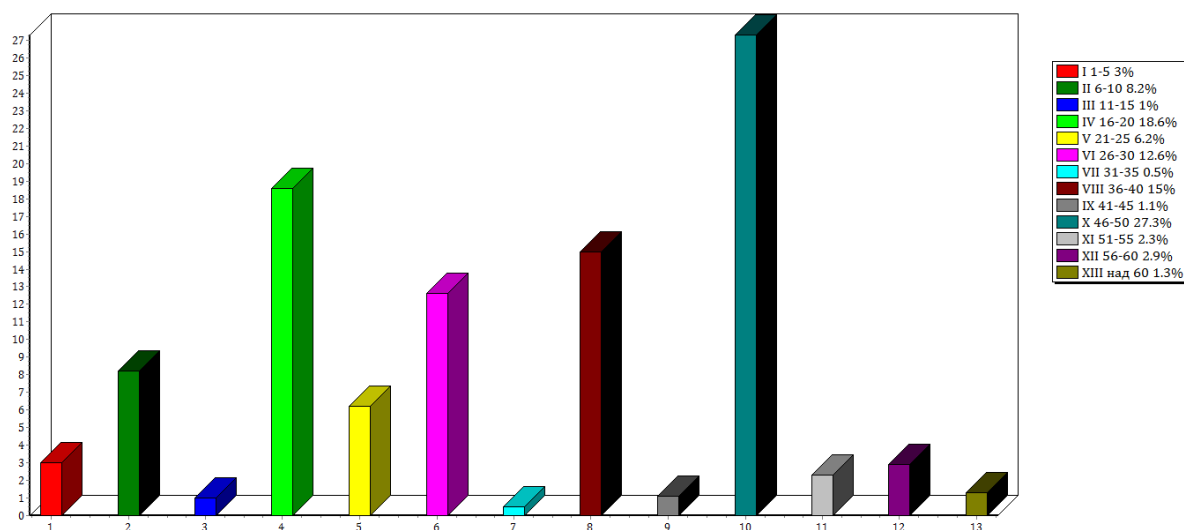
Фигура №2: Разпределение на дървесния запас по класове на възраст във високоствъблените гори, изразено в проценти.

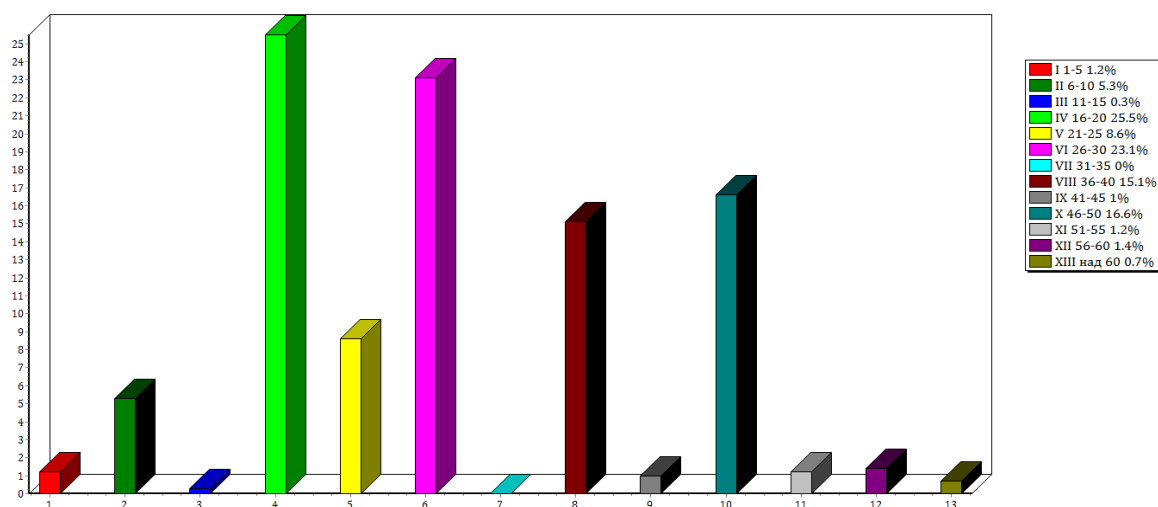
Фигура №3: Разпределение на залесените площи по класове на възраст в издънковите гори за превръщане, изразено в проценти.

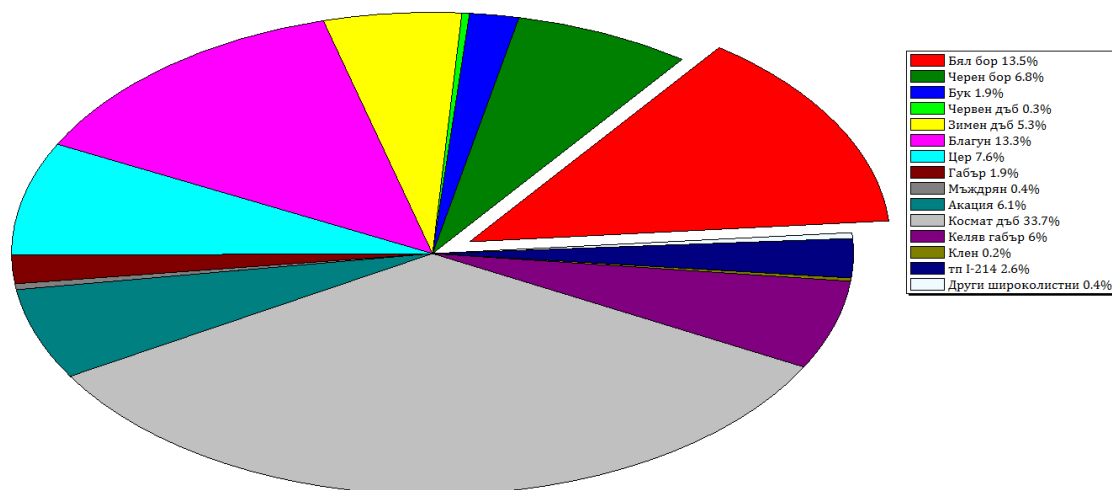
Фигура №4: Разпределение на дървесния запас по подкласове на възраст в издънковите гори за превръщане, изразено в проценти.

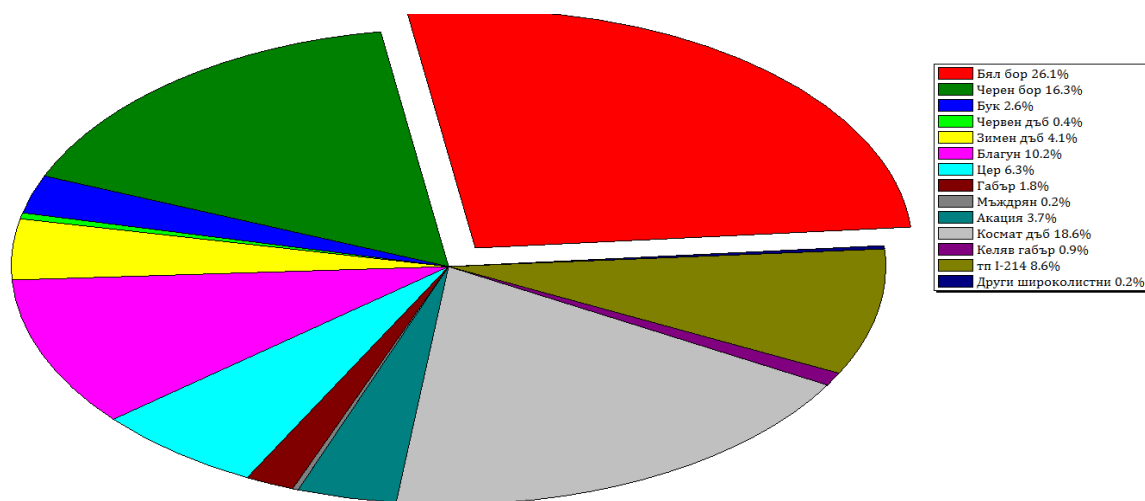
Фигура №5: Разпределение на залесените площи по подкласове на възраст в нискостъблени гори, изразено в проценти.

Фигура №6 Разпределение на дървесния запас по подкласове на възраст в нискостъблените гори, изразено в проценти.

Фигура №7: Процентно разпределение на залесената площ по дървесни видове.

Фигура №8: Процентно разпределение на запаса по дървесни видове.

ГЛАВА V ОСНОВНИ НАСОКИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ НА СТОПАНСТВОТО

1. НАПРАВЛЕНИЕ НА СТОПАНСТВОТО

В планирането и изпълнението на горскостопанските дейности водеща роля има функционалното зонироване и разпределение на площите по категории и функции. Режимът на стопанисване на общинските гори и незалесени горски територии със защитни и специални функции се определя от редица нормативни документи и подзаконовни актове, целта на които е запазване за максимално дълъг период от време на специалните природозащитни, рекреационни и други функции, стремеж към подобряване на общото състояние на горските екосистеми и рационално използване на материалните им ресурси.

Основното направление на дейностите в стопанските горски територии е максимално производство на строителна дървесина от единица площ, като същевременно се повишава устойчивостта, продуктивността и видовото разнообразие на насажденията.

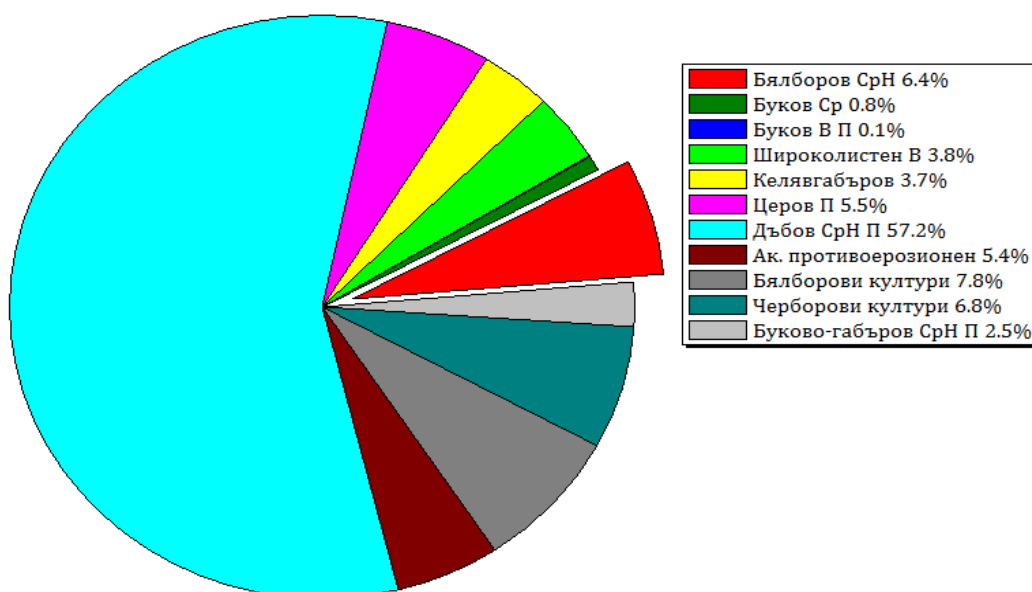
2. РАЗДЕЛЯНЕ ГОРСКОСТОПАНСКАТА ЕДИНИЦА НА УЧАСТЪЦИ

Със заповед на директора на ТП „ДГС Дупница“, горското стопанство е разделено на **три горскостопански участъка**. Границите на горскостопанските участъци са приведени към общинските. Горите на Община Бобов дол попадат в обхвата на II-ри ГСУ „Бобов дол“.

3. СТОПАНСКИ КЛАСОВЕ

Обособяването на стопанските класове в общинските гори е извършено в съвкупност с това на останалите гори на територията на ТП „ДГС Дупница“.

Стопанските класове за всички гори са приети от Експертен съвет в ИАГ, проведен на 20.03.2017 г. съгласно заповед № 170 / 19.04.2016 г. на изпълнителния директор на Агенцията. Определянето на насоките на стопанисване е съобразено с възприетото разпределение на залесената площ по стопански класове, показано на фигура №9.

Фигура №9: Процентно разпределение на залесената площ по стопански класове.

4. ТУРНУСИ НА СЕЧ

А) Горски територии със защитни и специални функции

А.1. Бялборов средно и нискобонитетен условен стопански клас (БбСрН)

Насоките на стопанисване са отглеждане, възобновяване и трансформация. Взети са под внимание указания с № ИАГ – 8856/02.03.2016 г. относно стопанисване на култури с преобладаващо участие на бял бор. За целия стопански клас мероприятията са съобразени с поддържането на защитните и специалните функции на горите. Ще се добива едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 cm при турнус на сеч 100 години.

А.2. Условен стопански клас Бялборови култури (БбК)

Насоките на стопанисване са отглеждане и трансформация, с толериране на естествено срещащите се широколистни видове в състава им. Взети са предвид и указания № ИАГ – 8856/02.03.2016 г. Стопанските дейности са в съответствие със защитните и специалните функции на бялборовите култури. Производствената цел в дългосрочен план е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 cm при турнус на сеч 80 години.

А.3. Условен стопански клас Черборови култури (ЧБК)

Насоките на стопанисване са отглеждане и трансформация на културите в естествени гори, по смисъла на Наредба №8 за сечите в горите. Стопанските дейности са съобразени с поддържането на защитните и специалните функции на горите, съчетано с производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 cm при турнус на сеч 80 години. За дървостойките, растящи на среднобогати и богати месторастения, в границите на височинния ареал на черния бор, турнусът на сеч е 100 години.

А.4. Буков среднобонитетен условен стопански клас (БСр)

Насоките на стопанисване са отглеждане и възобновяване, като целта е определена индивидуално, в зависимост от специфичните функции на всяко насаждение. Производствената цел е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 cm при турнус на сеч 120 години.

А.5 Широколистен високостъблен условен стопански клас (ШВ)

Насоките на стопанисване са отглеждане, възобновяване и трансформация и са съобразени с функциите на гората. Производствената цел е едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 cm при турнус на сеч 20 години за хибридните тополи, 40 години за трепетликата, 60 години за брезата, 90 години за липата, 100 години за габъра и 120 години за зимния дъб.

А.6. Буково-габъров високобонитетен условен стопански клас за превръщане (БГВП)

Планираните дейности са съобразени със специфичните функции на тези гори. Насоките на стопанисване са отглеждане и възобновяване с дългосрочна цел създаване на устойчиви и по-продуктивни смесени гори. Производствената цел е едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 cm при турнус на сеч 90 години.

А.7. Буково-габъров средно и нискобонитетен условен за превръщане (БГСрНП)

Насоките на стопанисване са отглеждане и възобновяване с приоритет поддържане и подобряване на защитните и специални функции. Производствената цел е добив на средна дървесина при 55 годишен турнус на сеч.

А.8. Дъбов средно и нискобонитетен условен стопански клас за превръщане (ДСрНП)

Насоките на стопанисване са отглеждане, възобновяване и трансформация с приоритет запазване и подобряване на защитните и специалните функции. Производствената цел е добив на средна строителна дървесина (от отделни дървостойки – и едра, с диаметър на тънкия край 18 cm) при турнус на сеч 55 години. От насажденията на бедни месторастения, както и от такива с установени повреди ще се добиват дърва за огрев. При провеждане на системни и целенасочени отгледни мероприятия е възможно част от младите и средновъзрастните дървостойки да се стопанисват при по-висок турнус на сеч. При планирането на лесовъдските дейности е използван индивидуален подход, във връзка с решенията от Националното съвещание на тема „Перспективи и насоки за стопанисване на издънковите дъбови гори”, утвърдени на 25.11.2016 г.

А.9. Церов условен стопански клас за превръщане (ЦП)

Планираните дейности по насоки са отглеждане и възобновяване, като са съобразени с функциите на горите. Целта на производство е едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край 18 cm при турнус на сеч 55 години. Тя е постижима само за дървостойките в средно и добро състояние. Останалите насаждения ще се поддържат в устойчиво състояние, а очакваният добив от тях е дърва за огрев.

А.10. Акациев противоерозионен условен стопански клас (АП)

Планираните дейности са съобразени с функциите на всяко насаждение. Целта на производство е дребна дървесина и дърва за огрев при турнус на сеч 20 г.

А.11. Келявогабървов условен стопански клас (Кгбр)

Целта на стопанисване в дългосрочен аспект е поддържане на жизнеността на дървостойките, запазване на биологичното разнообразие в тях и подобряване на състава им. Голите сечи по насока възобновяване (турнус 40 г.) са нецелесъобразни, поради което такива не са планирани.

Б) Горски територии със стопански функции

Б.1. Бялборов средно и нискобонитетен стопански клас (БбСрН)

Насоките на стопанисване са отглеждане, възобновяване и трансформация. Взети под внимание указания с № ИАГ – 8856/02.03.2016 г. Стопанската цел е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 cm при турнус на сеч 100 години.

Б.2. Стопански клас Бялборови култури (ББК)

Насоките на стопанисване са отглеждане и трансформация, съгласно указания № ИАГ – 8856/02.03.2016 г. Производствената цел в дългосрочен план е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 cm при турнус на сеч 80 години.

Б.3. Стопански клас Черборови култури (ЧБК)

Стопанската цел е производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 cm при турнус на сеч 80 години. Дървостойките, растящи на среднобогати месторастения и в границите на височинния ареал на черния бор, ще се стопанисват при 100 годишен турнус.

Б.4. Широколистен високостъблен стопански клас (ШВ)

Насоките на стопанисване са отглеждане, възобновяване и трансформация. Производствената цел е едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 cm при турнус на сеч 20 години за хибридните тополи, 40 години за трепетликата, 60 години за брезата, 90 години за липата, 100 години за цера и габъра, 120 години за зимния дъб. Културите от горскоплодни ще се поддържат за добив на плодове.

Б.5. Дъбов средно и нискобонитетен за стопански клас за превръщане (ДСрНП)

Насоките на стопанисване са отглеждане, възобновяване и трансформация. Взети са под внимание решенията от Националното съвещание на тема „Перспективи и насоки за стопанисване на издънковите дъбови гори”, утвърдени на 25.11.2016 г. Производствената цел е добив на средна строителна дървесина (при възможност и едра, с диаметър на тънкия край 18 cm) при турнус на сеч 55 години. От насажденията на бедни месторастения, както и от такива в лошо състояние ще се добиват дърва за огрев. При провеждане на подходящи мероприятия в дългосрочен план е възможно част от дървостойките да се стопанисват при по-висок турнус.

Б.6. Церов стопански клас за превръщане (ЦП)

Планираните дейности са по насоки отглеждане и възобновяване. Стопанската цел е едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край 18 cm при турнус на сеч 55 години за горите в средно и добро състояние. От останалите насаждения ще се добиват дърва за огрев.

Б.7. Акациев противоерозионен (АП)

Стопанската цел е добив на дребна дървесина и дърва за огрев при турнус 20 г.

Б.8. Келявогабъргов стопански клас (Кгбр)

Целта на стопанисване в дългосрочен аспект е поддържане устойчивостта на дървостойките, запазване на биологичното разнообразие в тях и подобряване на състава им. Голите сечи по насока възобновяване (турнус 40 г.) са нецелесъобразни, поради което такива не са планирани.

5. ВИДОВЕ ГОРИ

Видовете гори и тяхното площно разпределение по групи гори са разгледани в т. 11 на Глава втора, Раздел I от обяснителната записка. В таблица №17 са дадени дендрометричните показатели на видовете гори общинска собственост, определени с помощта на Приложение №5 към чл. 21 от Наредбата за инвентаризация и планиране в горските територии. С най-голяма площ са естествените гори от космат дъб (15.1.) и издънковите смесени дъбови гори (23.4). С най-голям запас са културите от бял бор извън естествената зона на разпространение (1.3).

Таблица №17: Разпределение на залесената площ и дървесният запас по видове гори и средни таксационни показатели за общинските гори.

Вид гора	Залесена площ	Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ha	Среден прираст на 1 ha	Общ среден прираст	Общ дървесен запас	
								без клони	с клони
								ha	години
1.1 - Ест. гори от бял бор	11.0	13	III (3.1)	0.71	15	1.18	13	165	230
1.2 - Култури от бял бор в естеств. ареал.	18.3	34	IV (3.7)	0.82	180	5.25	96	3295	4090
1.3 - Култури от бял бор – извън естеств. ареал.	35.8	34	IV (3.5)	0.79	185	5.39	193	6605	8160
2.1 - Ест. гори от черен бор	3.4	18	III (2.9)	0.58	50	2.94	10	170	245
2.2 - Култури от черен бор в естеств. ареал.	27.5	45	IV (3.7)	0.78	229	5.24	144	6305	7730
11.1 - Семенни термофилни букови гори	3.4	62	III (3.0)	0.73	121	2.06	7	410	510
13.2 - Култури от дъбове	2.5	21	III (3.1)	0.88	96	4.40	11	240	320
15.1 – Ест. гори от космат дъб	155.6	46	V (4.9)	0.60	47	1.07	166	7320	7985
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст.	11.5	29	II (2.4)	0.66	284	9.91	114	3265	3785
19.1 - Семенни гори от обикновен габър	3.4	30	III (3.0)	0.60	59	2.06	7	200	260
23.1 – Изд. термофилни букови гори	8.0	48	IV (3.7)	0.62	96	2.00	16	765	905
23.3 – Изд. гори от зимен дъб	28.8	47	IV (4.1)	0.59	66	1.46	42	1885	2045
23.4 – Изд. смес. дъбови гори	79.4	46	IV (4.4)	0.56	58	1.26	100	4610	5015
23.5 – Изд. церови гори	23.0	52	IV (4.2)	0.59	60	1.17	27	1380	1480
23.6 – Изд. гори от обикн. габър	3.9	28	III (3.0)	0.69	77	2.82	11	300	395
24 - Гори от акация	24.8	23	IV (3.5)	0.67	56	2.62	65	1395	1465
25 - Гори от келяв габър	17.0	46	IV (4.3)	0.64	23	0.53	9	390	390
ОБЩО	457.3	42	IV (4.2)	0.64	85	2.26	1032	38700	45010

ГЛАВА VI

ПЛАНИРАНИ МЕРОПРИЯТИЯ

1. СЕЧИ

Планирането на сечите извършено след обработка и анализ на данните от новата инвентаризация, съгласно Заданието за проектиране, Закона за горите и Наредбата за сечите. В горите със защитни и специални функции са спазени ограниченията, заложи в заповедите за обявяване на съответните защитени територии, за попадащите в санитарно-охранителни зони (СОЗ) – разпоредбите на Наредба №3/16.10.2000 г. на МОСВ и заповедите за обявяване на всяка една СОЗ, а за горите в защитени зони по ЗБР мероприятията са в съответствие с „Режими за устойчиво стопанисване на горите в Натура 2000” (ИАГ, 2011 г.). Спазени са и изискванията на Глава шеста (нова – ДВ, бр. 72/2015 г.) от НСГ при планиране и провеждане на сечи в гори със защитни и с със специални функции.

а) Възобновителни сечи

В таблица №18 е показано площното разпределение на планираните възобновителни сечи по стопански класове, основни функции и видове гори. Общо, възобновяване се предвижда на 87.1 ha от общинската залесена площ, от която 19.3% със защитни и специални и 80.7% - със стопански функции. Най-много са задействаните насаждения от дъбовия средно и нискобонитетен за превръщане стопански клас (53.7% общо от двете функционални групи), следвани от акациевия противоерозионен (20.7%). Всички издънкове за превръщане са с общ площен дял 57.9%. Нискостъблените от акациевият противоерозионен стопански клас са 24.9%, а широколистните високостъблени насаждения с планирани възобновителни сечи заемат 13.2%.

По отношение на видовете гори, по-голяма част от задействаните насаждения са естествени гори от космат дъб – 37.3% (индекс 15.1), 24.9% гори от акация (индекс 24), 13.2% са култури от хибридни тополи и др. бързорастящи видове (16.2), 10.6% са издънкове смесени дъбови гори(23.4) и т.н. Планираните сечи по насока възобновяване са:

➤ **постепенно-котловинна сеч** – предвидена е за 58.1% от задействаните зрели гори (в т.ч. 9.3 ha със защитни и специални и 41.3 ha със стопански функции), предимно издънкове от космат дъб. Прогнозните добиви са в размер на 995 m³ стояща маса без клони. Интензивността е определена съобразно състоянието и функциите на всяко насаждение, но като цяло е до 30%. Разкриването на подраства да се извършва в котли, не повече от 2 броя на 1 хектар, като площта им не трябва да надхвърля 1.0 dka (Чл. 25 от НСГ). Първоначалното определяне на местата на котлите да се съобразява с наличието на естествени прозорци или изредени места, групи от подраст, контурните граници на насаждението, както и според конфигурацията на терена. Да не се поставя за цел постигането на правилни геометрични форми на котлите, както по време на залагането им, така и през целия възобновителен период, който е поне 30 години. Котлите да се разширяват, когато по периферията им се появи достатъчно надеждно възобновяване. Да се полагат грижи за семенните фиданки в тях.

➤ **групово-постепенна сеч** – избрана е за 3.8% от площта на насажденията с предвидени възобновителни сечи. С нея ще бъдат възобновявани 3.3 ha зрели гори със защитни и специални функции, при възобновителен период до 40 години. През това време зрелият дървостой да се изсича постепенно, чрез разширяване на създадените по естествен или изкуствен начин прозорци до пълното възобновяване на насажденията.

Прозорците да се залагат в места, където е започнало естественото възобновяване или се откриват в местата с най-висока пълнота в насаждението.

➤ **гола сеч** – предвидена е за останалите 38.1% задействани зрели гори. Това са 21.7 ha акациев дървостой, както и 11.5 ha топови. В зависимост от състава, е предвидено цялостно или частично изсичане на акацията. Начислен е прираст по обем за онези насаждения, които не са в турнус към момента на тяхното инвентаризиране, но ще го достигнат в рамките на ревизионния период. Указане е и годината, след която може да се изведе сечта.

Таблица №18: Разпределение на насажденията за възобновителна сеч по вид на сечта, стопански класове, функции, видове гори, площи и добиви.

Стопански класове	постепенно котловинна	групово постепенна	гола за топола	гола за изд.възобн.	общо гола	ОБЩО	%
Широколистен В	-	-	0.5	-	0.5	0.5	0.6
Дъбов СрН П	9.3	-	-	-	-	9.3	10.7
Буково-габъров СрН П	-	3.3	-	-	-	3.3	3.8
Ак. противоерозионен	-	-	-	3.7	3.7	3.7	4.2
всичко ЗСПФ	9.3	3.3	0.5	3.7	4.2	16.8	19.3
Широколистен В	-	-	11.0	-	11.0	11.0	12.6
Церов П	3.8	-	-	-	-	3.8	4.4
Дъбов СрН П	37.5	-	-	-	-	37.5	43.0
Ак. противоерозионен	-	-	-	18.0	18.0	18.0	20.7
всичко СтФ	41.3	-	11.0	18.0	29.0	70.3	80.7
ОБЩО	50.6	3.3	11.5	21.7	33.2	87.1	100.0
относителен дял от площта	58.1%	3.8%	13.2%	24.9%	38.1%	100.0%	-
в това число:							
15.1 – Ест. гори от космат дъб	32.5	-	-	-	-	32.5	37.3
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст. видове	-	-	11.5	-	11.5	11.5	13.2
23.1 – Изд. термоф. букови гори	-	3.3	-	-	-	3.3	3.7
23.3 – Изд. гори от зимен дъб	9.2	-	-	-	-	9.2	10.6
23.4 – Изд. Смес. дъбови гори	5.1	-	-	-	-	5.1	5.9
23.5 – Изд. церови гори	3.8	-	-	-	-	3.8	4.4
24 - Гори от акация	-	-	-	21.7	21.7	21.7	24.9
ПОЛЗВАНЕ, m³(БЕЗ КЛОНИ)	995	100	3265	1295	4560	5655	

б) Отгледни сечи

Провеждат се от възникването на насажденията до навлизане в съответната турнусна възраст. С тях се регулира състава, произхода, растежа и развитието на дървостойте. В средновъзрастните и дозряващи насаждения и култури с пълноти 0.7, за които не са предвидени отгледни сечи, както и в дървостой, в които планираните отгледни сечи се извеждат през първите три години от изпълнението на плана, в края на десетилетието да се проведат отново отгледни сечи с интензивност, отговаряща на разликата в пълнотата на всяко насаждение и заложената в НСГ. Общият размер на предвиденото ползване по **насока отглеждане** е 33.9 ha с прогнозен добив на 1 410 m³ стояща маса без клони.

в) Сечи за трансформация

Планирани са в насаждения и култури с обща площ 28.1 ha. Очакваните добиви са в размер на 1 620 m³ стояща маса без клони. Целта е реализиране на природосъобразен дървесен състав, като поне 50% от стъблата във всяка от тях да са с естествен произход. С приоритет са задействани дървостои с установени биотични или абиотични повреди. При евентуално възникнали по време на предстоящия десетгодишен период неблагоприятни процеси и явления, които биха довели до влошаване състоянието на отделни дървостои, повредената дървесина да се усвоява по реда, указан в чл. 105 и чл. 106 от Закона за горите.

г) Технически сечи

Не се предвиждат технически сечи. Дейностите по поддръжка на инфраструктурата и изпълнението на противопожарните дейности ще се изразяват в отстраняване на единични стъбла и храстова растителност.

Разпределението на планираното ползване по площ, насоки, стопански класове, по площ и размер на добивите за следващите десет години, е показано в таблица №19. Сечите по насоки са отбелязани на работните ведомости, както и на горскостопанските карти.

Таблица №19: Разпределение на залесената площ и предвидено ползване (без клони) с планирана насока на стопанисване по стопански класове.

Стопански класове	Мерни ед.	Насока на стопанисване					
		Възобновяване	Отглеждане	Трансформация	Техническа	ВСИЧКО НАСОКИ	%
Бялборов СрН	ha	-	6.6	8.8	-	15.4	10.3
	m ³	-	195	670	-	865	10.0
Бялборови култури	ha	-	8.9	17.1	-	26.0	17.5
	m ³	-	480	855	-	1335	15.3
Черборови култури	ha	-	14.9	0.5	-	15.4	10.3
	m ³	-	665	40	-	705	8.1
Всичко иглолистни	ha	-	30.4	26.4	-	56.8	38.1
	m³	-	1340	1565	-	2905	33.4
Широколистен В	ha	11.5	0.5	-	-	12.0	8.1
	m ³	3265	25	-	-	3290	37.9
Всичко шир. вис.	ha	11.5	0.5	-	-	12.0	8.1
	m³	3265	25	-	-	3290	37.9
Церов П	ha	3.8	-	-	-	3.8	2.5
	m ³	85	-	-	-	85	1.0
Дъбов СрН П	ha	46.8	3.0	1.7	-	51.5	34.6
	m ³	910	45	55	-	1010	11.6
Буково-габъров СрН П	ha	3.3	-	-	-	3.3	2.2
	m ³	100	-	-	-	100	1.2
Всичко изд. за превръщане	ha	53.9	3.0	1.7	-	58.6	39.3
	m³	1095	45	55	-	1195	13.8
Ак. противоерозионен	ha	21.7	-	-	-	21.7	14.5
	m ³	1295	-	-	-	1295	14.9
ОБЩО по НАСОКИ	ha	87.1	33.9	28.1	-	149.1	100.0
	m³	5655	1410	1620	-	8685	100.0

2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НОРМАТА НА ПОЛЗВАНЕ НА ДЪРВЕСИНА ОТ ВЪЗООБНОВИТЕЛНИ СЕЧИ В ИЗДЪНКОВИТЕ ГОРИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ И В НИСКОСТЪБЛЕНИТЕ ГОРИ (ВКЛ. И ОТГЛЕДНИ СЕЧИ)

Обемът на годишно ползване по **насока възобновяване** в издънковите гори за превръщане е набран по състояние и възлиза на 110 m³. Прирастът на тази група гори е 360 m³ средногодишно, или интензивността на ползване е 30.6% от прираста. По **насока отглеждане** общо за десетилетието ще се добият – 45 m³ (по 5 m³ годишно), а по **насока трансформация** – 55 m³ (по 6 m³ годишно). Общото ползване от издънковите гори за превръщане е 1 195 m³. Отнесено към запаса им, който е 16 260 m³ без клони, средната интензивност на ползване за плановия период е 7.3%.

Ползването от нискоствъблени гори общинска собственост по насока възобновяване е 1 295 m³ за периода на действие на ГСП (15.0% от запаса).

3. ОБЩ РАЗМЕР НА ПОЛЗВАНАТА ДЪРВЕСИНА

Планираният размер на средногодишно ползване за следващите десет години е 870 m³. Разпределението на сечите по стопански класове, по площ и по вид на сечта с размера на добивите за следващите десет години, е показано в таблица №20.

Таблица №20: Размер на ползването по площ, запас и вид на сечта.

Стопански класове	мерни ед.	ВЪЗООБН. СЕЧИ	осветл.	ПРЧ	ПРП	ПРБ	ВСИЧКО ОТГЛ.	сан.	принуд.	техн.	ОБЩО	%	ОТГЛ. ПОДР.
Бялборов СрН	ha	-	3.6	-	0.7	0.1	4.4	3.4	-	-	7.8	5.2	-
	m ³	-	-	-	25	5	30	260	-	-	290	3.3	-
Бялборов СрН ЗСпФ	ha	-	-	-	3.0	0.7	3.7	5.7	-	-	9.4	6.2	-
	m ³	-	-	-	115	40	155	420	-	-	575	6.6	-
Бялборови култури	ha	-	-	-	5.4	0.5	5.9	12.9	-	-	18.8	12.5	-
	m ³	-	-	-	360	25	385	615	-	-	1000	11.5	-
Бялборови култури ЗСпФ	ha	-	-	-	3.0	-	3.0	4.2	-	-	7.2	4.8	-
	m ³	-	-	-	95	-	95	240	-	-	335	3.9	-
Черборови култури	ha	-	-	-	5.0	8.3	13.3	0.5	-	-	13.8	9.1	-
	m ³	-	-	-	265	340	605	40	-	-	645	7.4	-
Черборови култури ЗСпФ	ha	-	-	-	1.6	-	1.6	-	-	-	1.6	1.1	-
	m ³	-	-	-	60	-	60	-	-	-	60	0.7	-
всичко иглолистни	ha	-	3.6	-	18.7	9.6	31.9	26.7	-	-	58.6	38.9	-
	m ³	-	-	-	920	410	1330	1575	-	-	2905	33.5	-
Широколистен В	ha	11.0	-	-	0.5	-	0.5	-	-	-	11.5	7.6	-
	m ³	3180	-	-	25	-	25	-	-	-	3205	36.9	-
Широколистен В ЗСпФ	ha	0.5	-	-	-	-	-	-	-	-	0.5	0.3	-
	m ³	85	-	-	-	-	-	-	-	-	85	1.0	-
всичко шир. високоствъблени	ha	11.5	-	-	0.5	-	0.5	-	-	-	12.0	7.9	-
	m ³	3265	-	-	25	-	25	-	-	-	3290	37.9	-
Церов П	ha	3.8	-	-	-	-	-	-	-	-	3.8	2.5	-
	m ³	85	-	-	-	-	-	-	-	-	85	1.0	-
Дъбов СрН П	ha	37.5	-	-	1.6	-	1.6	-	1.7	-	40.8	27.0	-
	m ³	635	-	-	25	-	25	-	55	-	715	8.2	-

Стопански класове	мерни ед.	ВЪЗОБН. СЕЧИ	осветл.	ПРЧ	ПРР	ПРБ	ВСИЧКО ОТГЛ.	сан.	принуд.	техн.	ОБЩО	%	ОТГЛ. ПОДР.
Дъбов СрН П ЗСпФ	ha	9.3	-	-	0.8	0.6	1.4	-	-	-	10.7	7.1	-
	m ³	275	-	-	5	15	20	-	-	-	295	3.4	-
Буково-габъров СрН П ЗСпФ	ha	3.3	-	-	-	-	-	-	-	-	3.3	2.2	-
	m ³	100	-	-	-	-	-	-	-	-	100	1.2	-
всичко издънкови за превръщане	ha	53.9	-	-	2.4	0.6	3.0	-	1.7	-	58.6	38.9	-
	m ³	1095	-	-	30	15	45	-	55	-	1195	13.7	-
Ак. противоерозионен	ha	18.0	-	-	-	-	-	-	-	-	18.0	11.9	-
	m ³	925	-	-	-	-	-	-	-	-	925	10.7	-
Ак. противоерозионен ЗСпФ	ha	3.7	-	-	-	-	-	-	-	-	3.7	2.5	-
	m ³	370	-	-	-	-	-	-	-	-	370	4.3	-
всичко нискостъблени	ha	21.7	-	-	-	-	-	-	-	-	21.7	14.4	-
	m ³	1295	-	-	-	-	-	-	-	-	1295	15.0	-
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ha	87.1	3.6	-	21.6	10.2	35.4	26.7	1.7	-	150.9	100.0	-
	m ³	5655	-	-	975	425	1400	1575	55	-	8685	100.0	-

4. ДОБИВИ ОБЩО И ПО КАТЕГОРИИ ДЪРВЕСИНА ОТ ЛЕСОСЕЧНИЯ ФОНД

В таблица №21 е дадено разпределението на предвидената за отсичане през десетилетието стояща маса и площи по дървесни видове, видове сечи и основни групи сортименти.

Таблица №21: Разпределение на предвидената за отсичане през десетилетието стояща маса по дървесни видове, видове сечи и основни групи сортименти.

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Възобновителна в издънкови за превръщане										
Бук	100	110	20	90	10	25	-	35	55	-
Зимен дъб	195	205	15	190	-	50	-	50	140	-
Благун	195	205	20	185	-	40	10	50	135	-
Цер	120	120	5	115	-	30	-	30	85	-
Габър	15	15	5	10	-	-	-	-	10	-
Акация	15	15	-	15	-	5	-	5	10	-
Космат дъб	455	500	60	440	-	-	-	-	435	5
Общо в изд. за превр.	1095	1170	125	1045	10	150	10	170	870	5
проценти	93.6	100.0	10.7	89.3	0.8	12.9	0.8	14.5	74.4	0.4
Възобновителна в нискостъблени										
Акация	1220	1270	145	1125	-	335	90	425	690	10
Бяла върба	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
тп I-214	65	75	10	65	30	10	5	45	20	-
Общо в нискостъбл.	1295	1355	155	1200	35	345	95	475	715	10
проценти	95.6	100.0	11.4	88.6	2.6	25.5	7.0	35.1	52.8	0.7

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Възобновителна в топови										
тп I-214	3265	3785	460	3325	1515	420	155	2090	1165	70
Общо в топови	3265	3785	460	3325	1515	420	155	2090	1165	70
проценти	86.3	100.0	12.1	87.9	40.0	11.1	4.1	55.2	30.8	1.9
Всичко възобн. сечи	5655	6310	740	5570	1560	915	260	2735	2750	85
проценти	89.6	100.0	11.7	88.3	24.7	14.5	4.1	43.3	43.6	1.4
Прореждане в иглолистни										
Бял бор	625	775	215	560	-	355	50	405	120	35
Черен бор	285	345	90	255	-	155	25	180	50	25
иглолистни	910	1120	305	815	-	510	75	585	170	60
проценти	81.3	100.0	27.2	72.8	-	45.5	6.7	52.2	15.2	5.4
Благун	10	10	-	10	-	-	-	-	10	-
проценти	100.0	100.0	-	100.0	-	-	-	-	100.0	-
Общо прор. в иглол.	920	1130	305	825	-	510	75	585	180	60
проценти	81.4	100.0	27.0	73.0	-	45.2	6.6	51.8	15.9	5.3
Прореждане в широколистни високостъблени										
Червен дъб	25	30	5	25	-	5	-	5	20	-
проценти	83.3	100.0	16.6	83.4	-	16.7	-	16.7	66.7	-
Прореждане в издънкове за превръщане										
Благун	15	15	-	15	-	5	-	5	10	-
Габър	5	5	-	5	-	-	-	-	5	-
Космат дъб	10	10	-	10	-	-	-	-	10	-
Общо в изд. за превр.	30	30	-	30	-	5	-	5	25	-
проценти	100.0	100.0	-	100.0	-	16.7	-	16.7	83.3	-
Пробирка в иглолистни										
Бял бор	140	165	35	130	30	65	10	105	25	-
Черен бор	270	325	75	250	65	110	10	185	55	10
Общо в иглолистни	410	490	110	380	95	175	20	290	80	10
проценти	83.7	100.0	22.5	77.5	19.4	35.7	4.1	59.2	16.3	2.0
Пробирка в издънкове за превръщане										
Благун	15	15	-	15	-	5	-	5	10	-
широколистни	15	15	-	15	-	5	-	5	10	-
Общо в изд. за превр.	15	15	-	15	-	5	-	5	10	-
проценти	100.0	100.0	-	100.0	-	33.3	-	33.3	66.7	-
Всичко отгл. сечи	1400	1695	420	1275	95	700	95	890	315	70
проценти	82.6	100.0	24.8	75.2	5.6	41.3	5.6	52.5	18.6	4.1
Санитарна в иглолистни										
Бял бор	1435	1785	630	1155	35	265	60	360	785	10
Черен бор	80	95	35	60	-	15	5	20	40	-
иглолистни	1515	1880	665	1215	35	280	65	380	825	10
проценти	80.6	100.0	35.4	64.6	1.9	14.8	3.5	20.2	43.9	0.5

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Зимен дъб	40	40	5	35	-	5	-	5	30	-
Благун	10	10	-	10	-	-	-	-	10	-
тп I-214	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
широколистни	60	60	10	50	-	5	-	5	45	-
проценти	100.0	100.0	16.7	83.3	-	8.3	-	8.3	75.0	-
Общо сан. в игл.	1575	1940	675	1265	35	285	65	385	870	10
проценти	81.2	100.0	34.8	65.2	1.8	14.7	3.4	19.9	44.8	0.5
Всичко сан. сечи	1575	1940	675	1265	35	285	65	385	870	10
проценти	81.2	100.0	34.8	65.2	1.8	14.7	3.4	19.9	44.8	0.5
Принудителна в издънкове за превръщане										
Цер	15	15	-	15	-	-	-	-	15	-
Космат дъб	35	35	5	30	-	-	-	-	30	-
Клен	5	5	-	5	-	-	-	-	5	-
Всичко принуд. сечи	55	55	5	50	-	-	-	-	50	-
проценти	100.0	100.0	9.1	90.9	-	-	-	-	90.9	-
ОБЩО от всички сечи										
Бял бор	2200	2725	880	1845	65	685	120	870	930	45
Черен бор	635	765	200	565	65	280	40	385	145	35
иглолистни	2835	3490	1080	2410	130	965	160	1255	1075	80
проценти	81.2	100.0	31.0	69.0	3.7	27.6	4.6	35.9	30.8	2.3
Бук	100	110	20	90	10	25	-	35	55	-
Червен дъб	25	30	5	25	-	5	-	5	20	-
Зимен дъб	235	245	20	225	-	55	-	55	170	-
Благун	245	255	20	235	-	50	10	60	175	-
Цер	135	135	5	130	-	30	-	30	100	-
Габър	20	20	5	15	-	-	-	-	15	-
Акация	1235	1285	145	1140	-	340	90	430	700	10
Космат дъб	500	545	65	480	-	-	-	-	475	5
Бяла върба	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
Клен	5	5	-	5	-	-	-	-	5	-
тп I-214	3340	3870	475	3395	1545	430	160	2135	1190	70
широколистни	5850	6510	760	5750	1560	935	260	2755	2910	85
проценти	89.9	100.0	11.7	88.3	24.0	14.4	3.9	42.3	44.7	1.3
ВСИЧКО	8685	10000	1840	8160	1690	1900	420	4010	3985	165
проценти	86.9	100.0	18.4	81.6	16.9	19.0	4.2	40.1	39.9	1.6

5. ВЪЗОБНОВЯВАНЕ И ЗАЛЕСЯВАНЕ

а) мероприятия за естествено възобновяване

Начинът на възобновяване на зрелите насаждения е определен конкретно за всяко насаждение в зависимост от типа месторастене, възобновителната му способност, избрания подходящ състав, водените до сега лесовъдски дейности, планираните за следващите десет години, и не на последно място целесъобразността от икономическа гледна точка.

б) мероприятия за залесяване

Планирането на залесяванията е извършено при спазване изискванията на Наредба №2 от 07.02.2013 г. за условията и реда за залесяване на горски територии и земеделски земи, използвани за създаване на специални, защитни и стопански гори и на гори в защитени територии, инвентаризация на създадените култури, тяхното отчитане и регистриране (Обн. ДВ, бр. 16/19.02.2013 г.).

В работната част на горскостопанския план за всяка площ, предвидена за залесяване, са указани дървесните видове за залесяване и площното им участие, насоката на залесяване, вида на почвоподготовката и схемата на залесяване. В таблица №22 е показан размерът на планираните залесявания по насоки, дървесни видове и брой на необходимите фиданки. Предвидената площ за залесявания по вид на почвоподготовка и по насоки на залесяване е дадена в таблица №23.

Таблица №22: Разпределение на предвидената през десетилетието площ за залесяване и на необходимия посадъчен материал по дървесни видове.

Дървесен вид	Залесяване							Посадъчен материал	
	след гола сеч	ново залеся- ване	възстановя- ване на гори	попълване на редини	в зрели гори	Всичко	%	фиданки на 1 ha	фиданки всичко
	ha							хиляди броя	
Бял бор	-	-	-	0.6	-	0.6	4.0	3.3	1.0
Зимен дъб	-	-	0.5	-	0.1	0.6	4.0	3.3	2.0
Благун	-	-	0.5	3.1	-	3.6	23.7	3.3	12.0
Цер	-	-	0.6	-	-	0.6	3.9	3.3	2.0
Сребролистна липа	-	-	-	-	0.4	0.4	2.6	3.0	1.0
тп I-214	-	-	-	-	9.4	9.4	61.8	0.5	4.7
всичко	-	-	1.6	3.7	9.9	15.2	100.0	-	22.7

Таблица №23: Разпределение на площта за залесяване по почвоподготовка и по насоки на залесяване.

Почвоподготовка	за 10 години	годишно	%
	ha	ha	
ръчни тераси	5.4	0.5	35.5
дупки моторен свредел	9.8	1.0	64.5
всичко	15.2	1.5	
Насоки на залесяване	за 10 години	годишно	%
	ha	ha	
попълване на редини	3.7	0.4	24.4
възстановяване на гори	1.6	0.2	10.5
в зрели гори	9.9	1.0	65.1
общо	15.2	1.5	100.0

Основната насока на залесяване е **залесяване в зрели гори** на площ от 9.9 ha, в тополови насаждения след извеждане на възобновителна сеч. Технологията за предварителна подготовка на почвата е дупки с моторен свредел. **Попълване на редини и възстановяване на гори** са предвидени съответно за 3.7 ha и 1.6 ha след извеждане на санитарни сечи предимно в засегнати от корояд бялборови култури, принудителни сечи след пожари и залесяване на едно сечище.

в) Обосновка на планираните залесявания

Планирането на залесяванията е извършено при спазване изискванията на Наредба №2 от 07.02.2013 г. за условията и реда за залесяване на горски територии и земеделски земи, използвани за създаване на специални, защитни и стопански гори и на гори в защитени територии, инвентаризация на създадените култури, тяхното отчитане и регистриране (Обн. ДВ, бр. 16/19.02.2013 г.). Избраните видове са характерни за районите, в които ще се залесяват. Хибридни клонове тополи ще се залесяват само на площи, заемани и досега от тях.

г) Отглеждане на културите

За по-добро прихващане, укрепване и склопяване е необходимо да се полагат грижи за новосъздадени култури и появилия се естествен подраст. Те се състоят в отстраняване на плевелите, тревата и нежеланите издънки, които ги заглушават. При необходимост културите да се оградят с леки огради или плетове.

д) Добиване и производство на необходимия посевен и посадъчен материал

Необходимия посевен и посадъчен материал може да бъде закупен от разсадника на ТП „ДГС Дупница“ или от съседни стопанства.

6. ЗДРАВΟΣЛОВНО СЪСТОЯНИЕ НА ГОРАТА

В таблица №24 са показани различните видове повреди по дървесни видове, площ и запас, а в таблица №25 е дадено разпределението на залесената площ по видове насаждения и степени на повреди. Общият дял на засегнатите гори е 11.3% от площта им, а очакваните загуби са до 33.7% от запаса им.

Таблица №24: Разпределение на залесената площ по видове насаждения и степени на повреда.

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен
	неповредени	I	II	III	общо	
	ha					
Бял бор	32.3	17.7	11.4	3.5	64.9	- 0.5
в.т.ч. Насаждения Чисти	6.5	-	-	-	6.5	- -
в.т.ч. Насажд.Смес.Игл-Шир.	4.5	-	-	-	4.5	- -
в.т.ч. Култури Чисти	13.6	5.4	7.5	3.5	30.0	- 0.6
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	2.6	0.7	-	-	3.3	- 0.3
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	5.1	11.6	3.9	-	20.6	- 0.5
Черен бор	25.9	3.1	0.5	-	29.5	- 0.1
в.т.ч. Насаждения Чисти	3.1	-	-	-	3.1	- -
в.т.ч. Насажд.Смес.Иглолистни	0.3	-	-	-	0.3	- -
в.т.ч. Култури Чисти	13.7	-	0.5	-	14.2	- 0.1
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	5.1	3.1	-	-	8.2	- 0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	3.7	-	-	-	3.7	- -

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен
	неповредени	I	II	III	общо	
Бук	6.0	-	-	-	6.0	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	3.5	-	-	-	3.5	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	2.5	-	-	-	2.5	-
Червен дъб	0.5	-	-	-	0.5	-
в.т.ч. Култури Чисти	0.5	-	-	-	0.5	-
Зимен дъб	7.5	0.3	-	-	7.8	0.1
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.6	-	-	-	0.6	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	6.9	0.3	-	-	7.2	0.1
Благун	38.2	4.0	-	-	42.2	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	21.4	-	-	-	21.4	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	1.0	-	-	-	1.0	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	15.8	4.0	-	-	19.8	0.1
Цер	7.3	-	-	-	7.3	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	2.4	-	-	-	2.4	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	4.9	-	-	-	4.9	-
Габър	3.9	-	-	-	3.9	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.8	-	-	-	0.8	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	3.1	-	-	-	3.1	-
Акация	18.0	1.7	3.2	-	22.9	0.3
в.т.ч. Насаждения Чисти	12.5	1.7	2.1	-	16.3	0.3
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	2.5	-	-	-	2.5	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	1.0	-	-	-	1.0	-
в.т.ч. Култури Чисти	1.0	-	1.1	-	2.1	0.7
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	1.0	-	-	-	1.0	-
Космат дъб	138.9	-	-	-	138.9	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	74.7	-	-	-	74.7	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	10.9	-	-	-	10.9	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	53.3	-	-	-	53.3	-
Келяв габър	16.8	-	-	-	16.8	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.6	-	-	-	0.6	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	16.2	-	-	-	16.2	-
Планински ясен	-	0.2	-	-	0.2	1
в.т.ч. Култури Чисти	-	0.2	-	-	0.2	1
тп I-214	10.4	-	1.1	-	11.5	0.2
в.т.ч. Култури Чисти	10.4	-	1.1	-	11.5	0.2
без преобладание	103.2	-	-	1.7	104.9	0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	8.2	-	-	-	8.2	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	90.0	-	-	1.7	91.7	0.1
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	3.4	-	-	-	3.4	-
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	1.6	-	-	-	1.6	-
всичко	408.9	27.0	16.2	5.2	457.3	0.2
в.т.ч. Насаждения Чисти	126.1	1.7	2.1	-	129.9	0.1

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен	
	неповредени	I	II	III	общо		
	ha						
в.т.ч. Насажд.Смес.Иглолистни	0.3	-	-	-	0.3	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Игл-Шир.	4.5	-	-	-	4.5	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	22.6	-	-	-	22.6	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	193.7	4.3	-	1.7	199.7	-	0.1
в.т.ч. Култури Чисти	39.2	5.6	10.2	3.5	58.5	-	0.5
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	7.7	3.8	-	-	11.5	-	0.3
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	12.2	11.6	3.9	-	27.7	-	0.3
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	1.6	-	-	-	1.6	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	1.0	-	-	-	1.0	-	-

Таблица №25: Преглед на повредите по дървесни видове.

видове повреди и дървесни видове	засегнати гори		запас	очаквани загуби	
	ha	%	m ³	m ³	%
пожар	2.4	0.4	80	51	63.8
в.т.ч. Цер	0.5	0.1	20	12	62.2
в.т.ч. Космат дъб	1.1	0.2	55	34	62.2
в.т.ч. Келяв габър	0.6	0.1	-	-	-
в.т.ч. Клен	0.2	-	5	5	91.7
суховършия	50.4	10.9	8110	2705	33.4
в.т.ч. Бял бор	28.0	6.1	6040	2248	37.2
в.т.ч. Черен бор	1.0	0.2	225	59	26.1
в.т.ч. Зимен дъб	0.9	0.2	85	22	26.1
в.т.ч. Благун	7.4	1.6	525	83	15.8
в.т.ч. Цер	1.8	0.4	140	27	19.1
в.т.ч. Акация	8.0	1.7	625	167	26.7
в.т.ч. Космат дъб	0.9	0.2	65	9	14.2
в.т.ч. Келяв габър	0.4	0.1	5	1	12.2
в.т.ч. Пл. ясен	0.2	-	10	1	13.3

видове повреди и дървесни видове	засегнати гори		запас	очаквани загуби	
	ha	%	m ³	m ³	%
в.т.ч. тп I-214	1.8	0.4	390	88	22.5
всичко	52.8	11.3	8190	2756	33.7
в.т.ч. Бял бор	28.0	6.1	6040	2248	37.2
в.т.ч. Черен бор	1.0	0.2	225	59	26.2
в.т.ч. Зимен дъб	0.9	0.2	85	22	25.9
в.т.ч. Благун	7.4	1.6	525	83	15.8
в.т.ч. Цер	2.3	0.5	160	39	24.4
в.т.ч. Акация	8.0	1.7	625	167	26.7
в.т.ч. Космат дъб	2.0	0.4	120	43	35.8
в.т.ч. Келяв габър	1.0	0.2	5	1	20.0
в.т.ч. Клен	0.2	-	5	5	100.0
в.т.ч. Плясен	0.2	-	10	1	10.0
в.т.ч. тп I-214	1.8	0.4	390	88	22.6

7. ДОБИВ НА НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ ПРОДУКТИ И УСЛУГИ

а) Паша

Пашуването на домашни животни във всички горски територии, независимо от тяхната собственост, се регламентира с горскостопанския план или програма – ЗГ, чл. 123, 124, 125. Върху 154.1 ha –33.6% от площта на общинските имоти, се забранява пашата на всякакви домашни животни за периода на действие на горскостопанския план. В таблица №26, която представлява извадка от общия план за пашата в горските територии на ТП „ДГС Дупница“, са показани по землища общинските подотдели, в които да не се допуска паша. Забранена е нощната паша, както и навлизането в горските територии на домашни животни без пастир. Забранено е пашуването в защитените територии по чл. 5 от ЗЗТ. По възможност да се оградят забранените за паша площи, попадащи в масив, който е разрешен за паша.

Таблица №26: Разпределение на забранената за паша площ по землища.

отдел	подотдели	площ ha
Землище с. БАБИНО		
405	o1	0.2
406	т1	0.2
407	е, е1	10.0
общо		10.4
Землище с. БАБИНСКА РЕКА		
508	б3	3.0
общо		3.0
Землище с. БЛАТО		
303	ф	2.7
510	а	0.9
общо		3.6
Землище с. ГОЛЕМ ВЪРБОВНИК		
310	ц, в1, ф2, в3	1.9
355	с1, х1	3.9
356	щ2, с3	1.8
504	а, б, в, д	10.4
общо		18.0
Землище с. ГОЛЕМА ФУЧА		
392	з	0.9
397	я	0.3
402	я	0.3
403	к, л	1.1
407	д	0.5
409	у, х, ц, ш	5.1
505	з, п	1.3
506	о, т	3.8
общо		13.3
Землище с. ГОЛЕМО СЕЛО		
830	х, щ	0.9
общо		0.9
Землище с. ГОРНА КОЗНИЦА		
364	е	0.5
376	а	0.3
377	а, б, и	2.8
509	и, ц, ю	4.5
общо		8.1
Землище с. ДОЛИСТОВО		
508	х1, п2, с2, у2, ш2, щ2, ю2	6.8
общо		6.8
Землище с. КОРКИНА		
362	х, ш, я	1.1
376	и, к	4.5

отдел	подотдели	площ ha
Землище с. КОРКИНА		
384	а, б, ц, ч	3.6
385	и, м	2.0
386	з, л, м, р, ю	6.6
389	о	1.0
507	н, с	0.6
общо		19.4
Землище с. МАЛА ФУЧА		
387	л, х, у1	3.8
388	з, л	0.5
общо		4.3
Землище с. МАЛИ ВЪРБОВНИК		
351	б	0.5
352	з1, л1	0.5
353	у, а1	0.8
504	у1	0.4
общо		2.2
Землище с. МАЛО СЕЛО		
427	а, в, ц, ч, щ	32.5
429	д, о, и1	1.4
430	в	0.7
общо		34.6
Землище с. МЛАМОЛОВО		
425	д	0.6
426	у, б1	10.0
503	щ, ю	1.1
общо		11.7
Землище с. НОВОСЕЛЯНЕ		
508	д3, е3, з3, к3, л3	3.4
общо		3.4
Землище с. ПАНИЧАРЕВО		
357	к	3.2
общо		3.2
Землище с. ШАТРОВО		
356	ж, з, м, н, ф, ш, щ, н1	7.8
357	и	0.4
508	з	1.0
общо		9.2
Землище гр. БОБОВДОЛ		
406	е	1.6
412	щ	0.3
413	в1	0.1
общо		2.0

б) Други недървесни горски продукти и услуги

В района съществуват много добри условия за добиване на сено, билки, гъби, горски плодове и др. Поради силната зависимост от климатичните условия не е възможно да се определят точни и подробни разчети. На основание чл. 10, ал. 1, 2 и 3 от Закона за лечебните растения, при събиране на диворастващи лечебни растения със стопанска цел, да се спазват допустимите количества, ежегодно определяни със Заповед на МОСВ.

8. СТРОЕЖ НА СГРАДИ ПЪТИЩА

През периода на действие на настоящия горскостопански план не се предвижда строеж на нови сгради, а само ремонти и текуща поддръжка на наличния сграден фонд и пътна мрежа в горските територии.

9. ДЕЙНОСТИ ПО ОПАЗВАНЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ ОТ ПОЖАРИ

Планът за дейностите по опазване на горските територии от пожари представлява извадка от цялостният противопожарен план за територията на ТП „ДГС Дупница“. В следващата глава са описани класовете на пожарна опасност, планираните противопожарни дейности, както и оценка на ефекта от досегашните в контекста на пожарната обстановка в района за изминалите десет години.

ГЛАВА VII

ПЛАН ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ ОТ ПОЖАРИ

1. ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Горските територии на в района на община Бобов дол са разпределени в класове на пожарна опасност, показани в таблица №27. Преобладаващите богати почви и свежите месторастения са естествена предпоставка за средно ниво на пожарна опасност.

Таблица №27: Разпределение на общата площ по класове на пожарна опасност

Териториален обхват	Класове на пожарна опасност			Всичко
	I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
обща горска площ в Общината, ha	991.1	2174.5	3560.0	6725.6
отн. дял,%	14.7	32.3	53.0	100.0
в т.ч. общински гори, ha	67.8	255.8	134.1	457.7
отн. дял,%	14.8	55.9	29.3	100.0

Най-честата причина за възникването на пожарите е човешката дейност – незагасени цигари, небезопасени или нерегламентирани огнища, запалени сметища, а също така са регистрирани и умишлени палежи. Поради пресечения терен, недостатъчната гъстота на горската пътна мрежа и особеностите на противопожарните автомобили, гасенето е извършвано предимно ръчно. В много малка част от случаите на възникване на пожари са използвани противопожарни цистерни за потушаването на пожарите.

2. ИЗГРАЖДАНЕ И ПОДДРЪЖКА И ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ ПРОТИВОПОЖАРНИ СЪОРЪЖЕНИЯ

Всички дейности за защита на горските територии от пожари са планирани в съответствие с чл. 136 от Закона за горите, Наредба №18 от 7.10.2015 г., както и според изискванията на Наредба №8/11.05.2012 г. на МЗХ.

2.1. Бариерни прегради

Бариерните прегради на територията на Община Бобов дол са с обща дължина 17.4 km. От тях 8.0 km са асфалтови пътища през държавни горски територии, 7.9 km са широки просеки и 1.5 km са реки през държавни горски територии. През общинските горски територии не преминават бариерни прегради и не се налага създаването на нови.

2.2. Лесокултурни прегради

Имат за цел забавяне и евентуално преустановяване разпространението на низови пожари, както и подпомагане на гасенето им. В границите на II-ри ГСУ на ДГС „Дупница“, в който попадат горските територии на община Бобов дол съществуващите лесокултурни прегради са с дължина 49.4 km. От тях 42.9 km са автомобилни пътища (**в т.ч. 0.5 km през общински горски територии**) и 6.5 km са просеки с по-малка ширина, които не преминават през горски територии общинска собственост. Нови не се предвиждат.

2.3. Минерализовани ивици

Незалесени ивици с ширина 3-5 m, където горската покривка е отстранена до минералния почвен слой. Целта им е да спират разпространението на низови пожари с малка интензивност. В обхвата на II-ри ГСУ на ДГС „Дупница“, в който попадат горските територии на община Бобов дол ежегодно поддържаните минерализовани ивици в държавни горски територии са с обща дължина 0.3 km, в общинските горски територии не преминават минерализовани ивици. В равнинните части собствениците и арендаторите на земеделски земи извършват дълбока оран по перваза на горите.

2.4. Санитарни ивици

Преди приближаване на пожароопасния сезон е необходимо покрай автомобилните пътища, граничещи или преминаващи през горски територии, тревата да се окосява, изнася и да се почистват леснозапалимите материали на разстояние 10 m от двете страни на пътищата.

2.5. Пътища за движение на противопожарни автоцистерни

Пътищата трябва да отговарят на изискванията, заложи в Наредба №18 на МЗХ от 07.10.2015 г. (Приложение №39 към чл. 134, ал.2). За движение на противопожарна техника са предвидени всички автомобилни пътища, а тракторните пътища са предвидени за движение на високопроходима противопожарна техника. Местата за маневриране са обозначени на противопожарните карти. При изпълнение на горскостопанските дейности и изготвяне на технологичните планове за дърводобив, по възможност временните складове да се разполагат по начин, позволяващ последващото им използване за маневриране на противопожарни автоцистерни.

2.6. Подстъпи към водоеми

За II-ри ГСУ „Бобов дол“, в който попадат горските територии собственост на община Бобов дол местата с възможност за зареждане с вода са общински водоеми в близост до подотдел 410 „б“ и северозападно от подотдел 351 „н1“. При необходимост да се извърши подравняване на терена в близост до водоизточника, съгласно Приложение №39 към чл. 134, ал.2 от Наредба №18. Не се предвижда изграждането на нови водоеми.

2.7. Стационарни наблюдателни пунктове – автоматизирани системи или с пожаронаблюдатели

На територията на община Бобов дол няма изградени стационарни наблюдателни пункта и не се предвижда назначаване на пожаронаблюдатели.

2.8. Табели и билбордове с противопожарно съдържание

Броят на поставените през последните десет години табели е недостатъчен а и състоянието им е лошо. Табели с противопожарно съдържание да се поставят по преценка на общинските власти, които трябва да се подменят еднократно през десетилетието. Местоположението им е обозначено на картите с противопожарни дейности, но може да бъде оптимизирано.

2.9. Места за палене на огън

На територията на общината няма специално обособени такива места. Да се предложат от ТП „ДГС Дупница“ допълнително нови места за палене на огън, след съгласуване с противопожарната служба и да се одобрят от кмета на община Бобов дол. Да се обозначат трайно на терена и да се обезопасят съгласно изискванията.

2.10. Противопожарни депа

Община Бобов дол трябва да разполага минимум с едно противопожарно депо оборудвано в съответствие с Наредба №8/11.05.2012 г. на МВР и МЗХ за условията и реда за защита на горските територии от пожари (ДВ, бр. 38/18.05.2012 г.).

2.11. Устройване на хеликоптерни площадки

За територията на II-ри ГСУ, в който попадат горските територии собственост на община Бобов дол са указани хеликоптерни площадки в поделение на МО, източно от отдел 311 (с ограничен достъп) и северозападно от подотдел 504 „ф1“.

2.12. Маршрути за патрулиране

Патрулирането да се извършва от горските надзиратели по предварително определени маршрути въз основа на ежегодно изготвян противопожарен план, във връзка с чл. 137, ал. 2 от Закона за горите.

2.13. Бариери на горските автомобилни пътища

Могат да се поставят на всички автомобилни пътища, които не са за обща употреба, с цел ограничаване достъпа в горите по време на пожароопасния сезон, по преценка на ръководството на общината. Да се спазват разпоредбите на Наредба №1 от 30.01.2012 г. за контрола и опазването на горските територии, издадена от МВР и МЗХ (обн. ДВ, бр.11 от 7 Февруари 2012 г.), както и чл. 146 от ЗГ.

2.14. Други противопожарни съоръжения и дейности

Съгласно чл. 20 от Наредба №8 от 11.05.2012 г. Община Бобов дол трябва ежегодно преди обявяване на пожароопасния сезон да изготвя план за защита на горските територии от пожари, които освен посочените по-горе методи и средства за предотвратяване, наблюдение и борба с пожари в горските територии, да съдържа описание на конкретните действия, насочени към преодоляване на факторите, създаващи опасност от пожари.

През пожароопасния сезон връзката с противопожарните служби се осъществява чрез денонощни дежурства, давани от служители на Община Бобов дол, снабдени с мобилни телефони, МПС и съответния оперативен план. Във всички кметства на населените места в района има стационарни телефонни постове. Мрежата на мобилните оператори е с неравномерно покритие и това трябва да се има предвид при теренно-организационните дейности по гасене на пожари.

ГЛАВА VIII

ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ ПО ЗЗТ. ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ ПО ЗБР. САНИТАРНО-ОХРАНИТЕЛНИ ЗОНИ. ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ

УВОД

Тази глава представлява извлечение горскостопанския план и плана за дейностите по опазване на горските територии от пожари на Община Бобов дол. Съставена е на основание чл. 61, ал. 5 от Наредба №18/07.10.2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии. В границите на Община Бобов дол **няма** защитени територии по смисъла на ЗЗТ. В ГСП са засегнати части от защитени зони, обявени по реда на ЗБР, както и от санитарно-охранителни зони (СОЗ), обявени по реда на Наредба №3/16.10.2000 г. на МОСВ. Съгласно чл. 50, ал. 4 от Закона за лечебните растения са разгледани разпространените в района диворастящи растителни видове с лечебни свойства, включени в Приложение №1 от ЗЛР.

1. Защитени зони по Директива 92/43/ЕС за местообитанията

1.1. Защитена зона BG0000298 „Конявска планина”

а) Описание и площ на защитената зона

Приета е с РМС №122/02.03.2007 г. (обн. ДВ, бр.21/2007 г.) за опазване на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, съгласно чл. 6 ал. 1, т. 2 на ЗБР, Директива 92/43/ЕЕС за местообитанията. В района на дейност на община Бобов дол зоната обхваща горски територии в землищата на с. Бабино, с. Голема Фуча, с. Горна Козница, с. Коркина и с. Мала Фуча – отдели и подотдели: **363** е, к, **364** е, **367** м, **368** е, **375** р, **376** а, и, к, **377** а, б, и, **384** а, б, **385** и, м, **386** в, д, ж, з, и, л, м, п, р, ю, я, и1, **387** л, х, м3, **388** з, л, **389** о, **392** з, **394** е, **396** д, ю, б1, ж1, **397** в, п, с, я, **398** м, **402** я, **403** г, д, к, ц, **404** и1, к1, **407** а, в, г, д, е, к, л, х, **408** е, к, п, **409** н, о, р, у, х, ц, ч, ш, щ, м1, **410** б, **505** г, з, и, л, п, г1, **506** о, т, у, **73** 1, 2, 3, 4, 5, **74** а, б, в, г, д, е, ж, м, н, р, с, т, у, ч, ш, я, 1, 3, 9, 10, **652** ж, **666** д, е, ж, з, и, к, т, у, ф, ц, 2, 3, 4, 5, с обща площ **83.6** ha, от които 83.3 ha залесена и 0.3 ha незалесена. Разпределението ѝ по групи гори и видове подотдели е показано в таблица №28.

Таблица №28: Разпределение на общата площ по групи гори и видове подотдели в Защитена зона BG0000298 „Конявска планина”.

групи гори	игло- листни	шир. вис.	изд.за превр.	ниско- стъбл.	Всичко	отн. дял, %
вид на подотделите	площ, ha					
естествен произход 0.4-1.0	4.9	6.8	54.3	5.1	71.1	85.0
склопени култури	10.6	-	-	-	10.6	12.7
несклопени култури	-	-	-	1.6	1.6	1.9
естествен произход 0.1-0.3	-	-	-	-	-	-
изредени култури	-	-	-	-	-	-
всичко залесена площ	15.5	6.8	54.3	6.7	83.3	99.6
сечище	-	0.3	-	-	0.3	0.4
всичко незалесена дървопр. площ	-	0.3	-	-	0.3	0.4
общо	15.5	7.1	54.3	6.7	83.6	100.0
<i>в т.ч. дървопр. площ</i>	15.5	7.1	54.3	6.7	83.6	100.0

б) Типове местообитания

В таблица №29 са показани природните горски местообитания в инвентаризираната територия. Общата им площ е 63.0 ha, в т.ч. 28.0 ha балкано-панонски церово-горунови гори (91M0), 19.0 ha дъбово-габъррови гори от типа *Galio-Carpinetum* (9170), 8.4 ha от приоритетното за опазване местообитание панонски гори с *Quercus pubescens* (*91H0), 7.6 ha термофилни букови гори от типа *Cephalanthero-Fagion* (9150).

Таблица №29: Разпределение на установените горски местообитания по подотдели в Защитена зона BG0000298 „Конявска планина”.

Местообитания	Списък подотдели	площ ha
h9150	376; 377: а; 389; 506: у	7.6
h9170	367; 368; 377: и; 384; 385; 386: л, м, р, ю; 388; 397: я; 506: о, т	19.0
*h91H0	363: к; 364; 396: д; 397: с; 403: г; 404	8.4
h91M0	363: е; 375; 386: я; 392; 394; 396: ю, ж1; 402; 407: а, в, л; 408: п; 409; 505: г, з, и, л, п	28.0
	ВСИЧКО	63.0

в) Планирани мероприятия

Планирането на горскостопанските, ловностопанските и противопожарните мероприятия в обхвата на защитената зона е извършено в съответствие със Стандартен формуляр за специални защитени зони, Наредба №18 от 07.10.2015 г. на МЗХ, Наредба №8 от 05.08.2011 г. на МЗХ и съпътстващите я разработки и Наредба №2 от 07.02.2013 г. на МЗХ.

В таблица №30 е показано разпределението на площта на общинските гори по видове възобновителни сечи и по условни стопански класове, в т.ч. и по местообитания. Зрелите насаждения ще се възобновяват с дългосрочни сечи – постепенно-котловинна и групово постепенно. Интензивността на ползване при еднократна лесовъдска намеса е между 20 и 30% от дървесния запас, а възобновителният период е не по-малък съответно от 30 и 40 години (Наредба за сечите в горите, чл. 25 и чл. 26, изм. и доп. - ДВ, бр. 72/2015 г.).

Таблица №30: Разпределение на площта на насажденията в.т.ч. и с установени местообитания, предвидени за възобновителна сеч.

Стопански класове и местообитания	пост. Ф1	пост. Ф2	пост. ОФ	пост. котл.	гр. пост.	гола за топола	гола за изд. възобн.	общо гола	ОБЩО	%
	площ, ha									
Дъбов СрН П	-	-	-	9.3	-	-	-	-	9.3	71.0
Буково-габърров СрН П	-	-	-	-	3.3	-	-	-	3.3	25.2
Ак. противоерозионен	-	-	-	-	-	-	0.5	0.5	0.5	3.8
ОБЩО	-	-	-	9.3	3.3	-	0.5	0.5	13.1	100.0
в т.ч. h 9150	-	-	-	-	3.3	-	-	-	3.3	26.2
в т.ч. h 9170	-	-	-	4.2	-	-	-	-	4.2	33.3
в т.ч. h 91M0	-	-	-	5.1	-	-	-	-	5.1	40.5
ползване, m ³ без клони	-	-	-	275	100	-	10	10	385	-
ползване, m ³ с клони	-	-	-	285	110	-	10	10	405	-

Общите данни за планираните сечи по площ, запас и вид на сечта са дадени в таблица №31, а планираните дейности в зоната по подотдели са показани в следващия списък:

отдел и подотдел	площ, ha	вид сеч	% на ползв.	хабитат
376 и	2.3	гр-пост.	25	9150
389 о	1.0	гр-пост.	20	9150
384 а	0.9	пост-котл.	20	9170
384 б	1.0	пост-котл.	20	9170
386 м	2.0	пост-котл.	30	9170
388 з	0.2	прореждане	15	9170
388 л	0.3	прореждане	15	9170
397 я	0.3	пост-котл.	25	9170
396 д	0.3	прореждане	20	91Н0
409 у	2.0	пост-котл.	30	91М0
409 х	0.9	пост-котл.	25	91М0
409 ц	0.5	пост-котл.	20	91М0
409 ч	0.6	пробирка	20	91М0
409 ш	0.7	пост-котл.	30	91М0

Таблица №31: Разпределение на насажденията в т.ч. и с установени местообитания, по площ, запас и вид на сечта.

Стопански класове	мерни ед.	ВЪЗОВН.	осветл.	проч.	прор.	проб.	ВСИЧКО ОТГЛ.	санит.	принуд.	техн.	ОБЩО	%
Бялборов СрН	ha	-	-	-	3.0	0.7	3.7	3.9	-	-	7.6	32.3
	m ³	-	-	-	115	40	155	340	-	-	495	52.1
Бялборови култури	ha	-	-	-	1.4	-	1.4	-	-	-	1.4	6.0
	m ³	-	-	-	50	-	50	-	-	-	50	5.3
всичко иглолистни	ha	-	-	-	4.4	0.7	5.1	3.9	-	-	9.0	38.3
	m³	-	-	-	165	40	205	340	-	-	545	57.4
Дъбов СрН П	ha	9.3	-	-	0.8	0.6	1.4	-	-	-	10.7	45.5
	m ³	275	-	-	5	15	20	-	-	-	295	31.1
в т.ч. h 9170	ha	4.2	-	-	0.5	-	0.5	-	-	-	4.7	33.6
	m ³	110	-	-	-	-	-	-	-	-	110	27.8
в т.ч. h 91Н0	ha	-	-	-	0.3	-	0.3	-	-	-	0.3	2.1
	m ³	-	-	-	5	-	5	-	-	-	5	1.3
в т.ч. h 91М0	ha	5.1	-	-	-	0.6	0.6	-	-	-	5.7	40.7
	m ³	165	-	-	-	15	15	-	-	-	180	45.6
Буково-габъров СрН П	ha	3.3	-	-	-	-	-	-	-	-	3.3	14.0
	m ³	100	-	-	-	-	-	-	-	-	100	10.5
в т.ч. h 9150	ha	3.3	-	-	-	-	-	-	-	-	3.3	23.6
	m ³	100	-	-	-	-	-	-	-	-	100	25.3
всичко издънкови за превръщане	ha	12.6	-	-	0.8	0.6	1.4	-	-	-	14.0	59.6
	m³	375	-	-	5	15	20	-	-	-	395	41.6
Ак. противоерозионен	ha	0.5	-	-	-	-	-	-	-	-	0.5	2.1
	m ³	10	-	-	-	-	-	-	-	-	10	1.1
всичко нискостъблени	ha	0.5	-	-	-	-	-	-	-	-	0.5	2.1
	m³	10	-	-	-	-	-	-	-	-	10	1.1
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ha	13.1	-	-	5.2	1.3	6.5	3.9	-	-	23.5	100.0
	m³	385	-	-	170	55	225	340	-	-	950	100.0

Не са планирани технически сечи, свързани с изграждане на нови или разширяване на съществуващи автомобилни пътища в горските територии, както и с изпълнение на ловностопански и противопожарни мероприятия. В Горскостопанския план е указано да не се сечат биотопни дървета, а след приключване на сечта да се осигури достатъчно количество мъртва дървесина.

г) Възобновяване и залесяване

Планираните възобновителни сечи са с предварително естествено възобновяване. По целесъобразност в общинските горски територии са планирани залесявания. Те са показани в таблици №32 и №33. Ще се залесява на обща площ 1.8 ха, само с местни видове – зимен дъб и благун. Почвоподготовката ще се изразява в почистване на остатъците от сечта и оформяне на ръчни тераси по хоризонталите.

Таблица №32: Разпределение на предвидената площ за залесяване и на необходимия посадъчен материал по дървесни видове в Защитена зона BG0000298 „Конявска планина”.

Дървесен вид	Залесяване				Посадъчен материал	
	попълване на редини	възстановяване на гори	Всичко	%	фиданки на 1 ха	фиданки всичко
					хиляди броя	
Зимен дъб	-	0.3	0.3	16.7	6.7	2.0
Благун	1.5	-	1.5	83.3	6.7	10.1
всичко	1.5	0.3	1.8	100.0	-	12.1

Таблица №33: Залесяване и подпомагане на възобновяването на общинските гори в Защитена зона BG0000298 „Конявска планина”.

отдел	подотдел	местообитания	насоки	подготовка	залесяване по видове
386	з	-	вг 0.3	рт 0.3	здб 0.3
407	д	-	пр 0.4	рт 0.4	бл 0.4
407	е	-	пр 1.1	рт 1.1	бл 1.1

В таблица №34 е дадено сравнение на сумарните площи на всеки дървесен вид при сегашния и при подходящия според месторастенето състав на гората.

Таблица №34: Сравнение на площта по сегашен видов състав и видовете, подходящи за месторастенето в Защитена зона BG0000298 „Конявска планина”

дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Бял бор	13.4	16.1	10.7	12.9	10.7	12.8
Черен бор	1.2	1.5	1.2	1.4	1.2	1.5
Бук	8.5	10.2	8.8	10.6	8.8	10.5
Зимен дъб	7.1	8.5	8.6	10.3	8.9	10.7
Благун	20.9	25.1	23.2	27.8	23.2	27.7
Цер	10.6	12.7	9.8	11.8	9.8	11.7
Габър	8.3	10.0	7.3	8.8	7.3	8.7
Бряст	0.2	0.3	0.2	0.2	0.2	0.2
Явор	0.7	0.8	1.4	1.7	1.4	1.7
Мъждрян	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
Акация	1.3	1.6	1.3	1.6	1.3	1.6
Космат дъб	6.7	8.0	7.2	8.6	7.2	8.6
Келяв габър	3.7	4.4	2.9	3.5	2.9	3.5
Клен	0.5	0.6	0.5	0.6	0.5	0.6
всичко	83.3	100.0	83.3	100.0	83.6	100.0

Очаква се увеличение на площите, заемани от местни видове като благун, зимен дъб, бук, цер, космат дъб. Намаление се очаква при иглолистните, което се дължи на повредите от корояд. Тези промени се очаква да настъпят както в резултат на естествено протичащите природни процеси в горите, така и след правилното и компетентно изпълняване на планираните горскостопански дейности и ефективни мерки по охрана и опазване на общинските гори.

д) Строителство на сгради и пътища

Ново строителство не се предвижда. Наличната мрежа от автомобилни пътища е достатъчна за изпълнението на планираните дейности. Ще се извършва текуща поддръжка както на носимоспособността, така и на първоначално заложената ширина.

е) Гори във фаза на старост

Определени са на основание Заповед №РД 49-421/02.11.2016 г. на МЗХ. Общата им площ в защитената зона е 2.9 ha – отдели и подотдели 377 а, 363 е. В следващата таблица са показани горите във фаза на старост в зоната с установени местообитания.

Таблица №35: Местообитания с гори във фаза старост в Защитена зона BG0000298 „Конявска планина”.

местообитание	общо, ha	%	ГФС, ha	% от площта на местообитанието	отдели и подотдели
9150	7.6	12.1	1.2	15.8	377 а
9170	19.0	30.2	-	-	-
91Н0	8.4	13.3	-	-	-
91М0	28.0	44.4	1.7	6.1	363 е
ВСИЧКО	63.0	100.0	2.9	21.9	-

ж) План за ловностопански дейности

Съгласно изготвения Ловностопански план на ТП „ДГС Дупница”, в рамките на Защитена зона **BG0000298 „Конявска планина”**, попадащи в териториалния обхват а община Бобов дол **не се предвижда провеждане на мероприятия** свързани с изграждане на нови или поддържане на съществуващи площи от специализирана фуражна база, както и на съоръжения, обслужващи ловностопанска дейност.

з) План за дейностите по опазване и защита на горските територии от пожари

В таблица №36 е показано разпределението на общинските гори в зоната по класове на пожарна опасност, от която се вижда, че преобладава класът на средна пожарна опасност – 49.1%. Противопожарните мерки ще се изразяват в **превантивни дейности** по опазване на горите от пожари и поддържане на **съществуващите** съоръжения в горски територии. Нови не са планирани.

Таблица №36: Разпределение на общинската инвентаризирана площ в Защитена зона BG0000298 „Конявска планина” по класове на пожарна опасност.

Териториален обхват	Класове на пожарна опасност			Всичко
	I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
площ, ha	13.9	41.0	28.7	83.6
проценти	16.6	49.1	34.3	100.0

и) План за пашата в горски територии

В таблица №37 са показани подотделите в зоната, на чиято територия не трябва да се допуска паша на домашни животни. Забранената за паша площ е 37.8 ha – 45.2% от общата.

Таблица №37: Разпределение на забранената за паша общинска площ в Защитена зона BG0000298 „Конявска планина” по землища

Землище с. БАБИНО			отдел	подотдели	площ ha	отдел	подотдели	площ ha	
отдел	подотдели	площ ha	505	з, п	1.3	384	а, б	1.9	
407	е	1.6	506	о, т	3.8	385	и, м	2.0	
общо		1.6	общо		12.7	386	з, л, м, р, ю	6.6	
Землище с. ГОЛЕМА ФУЧА			Землище с. ГОРНА КОЗНИЦА			Землище с. МАЛА ФУЧА			
392	з	0.9	364	е	0.5	общо		16.0	
397	я	0.3	376	а	0.3	Землище с. МАЛА ФУЧА			
402	я	0.3	377	а, б, и	2.8	387	л, х	3.4	
403	к	0.5	общо		3.6	388	з, л	0.5	
407	д	0.5	Землище с. КОРКИНА			общо			3.9
409	у, х, ц, ш	5.1	376	и, к	4.5				

1.2. Защитена зона BG0001013 „Скрино”

Приета е с РМС №611/16.10.2007 г. (обн. ДВ, бр.85/2007 г.) за опазване на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, съгласно чл. 6 ал. 1, т. 2 на ЗБР, Директива 92/43/ЕЕС за местообитанията. В района на община Бобов дол зоната включва само един подотдел в землището на с. Блато – **303 м**, с площ **0.6 ha**, представляваща иглолистен самосев. Той **не е обект на никакви горскостопански или ловностопански дейности**. Пашата в него е разрешена.

2. Защитени зони по Директива 79/409/ЕС за дивите птици**2.1. Защитена зона BG0002100 „Долна Козница”****а) Описание и площ на защитената зона**

Обявена е със Заповед №РД-810/06.11.2008 г. (обн. ДВ, бр. 108/2008 г.) за опазване на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации съгласно чл. 6 ал. 1, т. 2 на ЗБР, Директива 79/409/ЕС за дивите птици. В района на община Бобов дол включва землища на с. Блато, с. Голям Върбовник, с. Горна Козница, с. Коркина, с. Паничарево и с. Шатрово, отдели и подотдели **355 в, ж, в1, л1, м1, н1, о1, с1, у1, х1, ц1, 356 с2, 357 г, е, и, к, л, 359 а, 360 ф, 361 в, ф, ш, 509 щ1**, общо 49.4 ha, цялата залесена – таблица №38.

Таблица №38: Разпределение на общата площ по групи гори и видове подотдели в Защитена зона BG0002100 „Долна Козница”.

групи гори	игло-листни	шир. вис.	изд.з а превр.	ниско-стъбл.	Всичко	отн. дял, %
вид на подотделите	площ, ha					
естествен произход 0.4-1.0	-	-	31.9	10.7	42.6	86.2
склопени култури	6.2	0.6	-	-	6.8	13.8
всичко залесена площ	6.2	0.6	31.9	10.7	49.4	100.0
голи площи	-	-	-	-	-	-

б) Планирани мероприятия

Планирането на горскостопанските, ловностопанските и противопожарните мероприятия в обхвата на защитената зона е извършено в съответствие със: Заповедта за обявяване на защитената зона; Наредба №18 от 07.10.2015 г. на МЗХ; Наредба №8 от 05.08.2011 г. на МЗХ и съпътстващите я разработки; Наредба №2 от 07.02.2013 г. на МЗХ.

В таблица №39 е показано разпределението на площта на общинските гори по видове възобновителни сечи и по условни стопански класове. Тополовите и акациявите насаждения ще се възобновяват с голи сечи, като в тополовите ще се залесява след сечта с местни видове като благун, а акациевите ще се възобновяват издънково. (Наредба за сечите в горите, чл. 25, изм. и доп. - ДВ, бр. 72/2015 г.).

Таблица №39: Разпределение на площта на насажденията за възобновителна сеч в общинските гори от Защитена зона BG0002100 „Долна Козница“.

Стопански класове и местообитания	пост. Ф1	пост. Ф2	пост. ОФ	пост. котл.	гр. пост.	гола за топола	гола за изд. възобн.	общо гола	ОБЩО	%
	площ, ha									
Широколистен В	-	-	-	-	-	0.4	-	0.4	0.4	11.1
Ак. противоерозионен	-	-	-	-	-	-	3.2	3.2	3.2	88.9
ОБЩО	-	-	-	-	-	0.4	3.2	3.4	3.6	100.0
ползване, m ³ без клони	-	-	-	-	-	70	360	430	430	-
ползване, m ³ с клони	-	-	-	-	-	80	390	470	470	-

Общите данни за планираните сечи по площ, запас и вид на сечта са дадени в таблица №40, а планираните дейности в зоната по подотдели са показани в следващия списък:

отдел и подотдел	площ, ha	вид сеч	% на ползв.
355 с1	3.0	санит.	45
355 х1	0.9	санит.	45
357 и	0.4	гола за топола	100
357 к	3.2	гола за изд. възобн.	100
357 а	1.6	прорежд.	20

Таблица №40: Размер на ползването по площ, запас и вид на сечта в общинските гори от Защитена зона BG0002100 „Долна Козница“.

Стопански класове	мерни ед.	ВЪЗОБН.	осветл.	проч.	прор.	проб.	ВСИЧКО ОТГЛ.	санит.	принуд.	техн.	ОБЩО	%
Бялборови култури	ha	-	-	-	-	-	-	3.9	-	-	3.9	42.9
	m ³	-	-	-	-	-	-	230	-	-	230	31.9
Черборови култури	ha	-	-	-	1.6	-	1.6	-	-	-	1.6	17.6
	m ³	-	-	-	60	-	60	-	-	-	60	8.3
Широколистни В	ha	0.4	-	-	-	-	-	-	-	-	0.4	4.4
	m ³	70	-	-	-	-	-	-	-	-	70	9.7
Ак. противоерозионен	ha	3.2	-	-	-	-	-	-	-	-	3.2	35.2
	m ³	360	-	-	-	-	-	-	-	-	360	50.0
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ha	3.6	-	-	1.6	-	1.6	3.9	-	-	9.1	100.0
	m ³	430	-	-	60	-	60	230	-	-	720	100.0

Не са планирани технически сечи, свързани с изграждане на нови или разширяване на съществуващи автомобилни пътища в горските територии, както и с изпълнение на ловностопански и противопожарни мероприятия. В Горскостопанския план е указано да **не се сечат биотопни дървета**, а след приключване на сечта да се осигури достатъчно количество **мъртва дървесина**.

в) Възобновяване и залесяване

Планираните възобновителни сечи са с предварително естествено възобновяване. Планираните залесявания са на обща площ 1.6 ha, по насока **попълване на редини**. Ще се залесява само с благун. Почвоподготовката ще се изразява в почистване на остатъците от сечта и оформяне на ръчни тераси по хоризонталите. В таблица №41 са дадени подотделите за залесяване. Ще се залесява на обща площ 1.6 ha, само с благун.

Таблица №41: Залесяване и подпомагане на възобновяването на общинските гори в Защитена зона BG0002100 „Долна Козница“.

отдел	подотдел	насоки	подготовка	залесяване по видове
355	c1	пр 0.9	рт 0.9	бл 0.9
355	x1	пр 0.7	рт 0.7	бл 0.7

В таблица №42 е дадено сравнение на сумарните площи на всеки дървесен вид при сегашния и при подходящия според месторастенето състав на гората. Очаква се увеличение на площите, заемани от местни видове като благун, зимен дъб, цер, космат дъб. Намаление се очаква при иглолистните, което се дължи на повредите от корояд. Тези промени се очаква да настъпят както в резултат на естествено протичащите природни процеси в горите, така и след правилното и компетентно изпълняване на планираните горскостопански дейности и ефективни мерки по охрана и опазване на горските територии за продължителен период от време.

Таблица №42: Сравнение на площта по сегашен видов състав и видовете, подходящи за месторастенето в Защитена зона BG0002100 „Долна Козница“.

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
	ha	%	ha	%	ha	%
Бял бор	3.0	6.1	1.3	2.6	1.3	2.6
Черен бор	2.7	5.5	2.8	5.7	2.8	5.7
Зимен дъб	0.4	0.8	1.0	2.0	1.0	2.0
Благун	7.3	14.8	11.9	24.1	11.9	24.1
Цер	11.6	23.4	16.5	33.4	16.5	33.4
Акация	3.6	7.3	2.6	5.3	2.6	5.3
Космат дъб	7.2	14.6	8.7	17.6	8.7	17.6
Келяв габър	12.7	25.7	4.2	8.5	4.2	8.5
Планински ясен	0.2	0.4	0.1	0.2	0.1	0.2
ТП I-214	0.7	1.4	0.3	0.6	0.3	0.6
всичко	49.4	100.0	49.4	100.0	49.4	100.0

г) Строителство на сгради и пътища

Строителство на сгради в границите на зоната не се предвижда. Наличната мрежа от автомобилни пътища е достатъчна за изпълнението на планираните дейности. Ще се извършва текуща поддръжка както на носимоспособността, така и на първоначално заложената ширина.

д) Гори във фаза на старост

В разглежданата защитена зона не са установени гори във фаза на старост.

е) План за ловностопански дейности

Съгласно изготвения Ловностопански план на ТП „ДГС Дупница“, в рамките на Защитена зона BG0002100 „Долна Козница“ **не се предвижда провеждане на мероприятия** свързани с изграждане на нови или поддържане на съществуващи площи от специализирана фуражна база, както и на съоръжения, обслужващи ловностопанска дейност.

ж) План за дейностите по опазване и защита на горските територии от пожари

В таблица №43 е показано разпределението на инвентаризираната площ в зоната по класове на пожарна опасност, от която се вижда, че почти цялата площ попада във II-ра и III-та степен на пожарен риск. Нови съоръжения не са планирани. Противопожарните мерки ще се изразяват в **превантивни дейности** по опазване на горите от пожари и поддържане на **съществуващите**.

Таблица №43: Разпределение на общата инвентаризирана площ в Защитена зона BG0002100 „Долна Козница” по класове на пожарна опасност.

Териториален обхват	Класове на пожарна опасност			Всичко
	I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
площ, ha	3.7	22.8	22.9	49.4
проценти	7.5	46.2	46.3	100.0

з) План за пашата в горски територии

В таблица №44 са показани подотделите в зоната, на чиято територия не трябва да се допуска паша на домашни животни. Забранената за паша площ е 7.5 ha – 15.8% от общата.

Таблица №44: Разпределение на забранената за паша площ в Защитена зона BG0002100 „Долна Козница” по землища.

Землище с. ГОЛЕМ ВЪРБОВНИК		
отдел	подотдели	площ ha
355	с1, x1	3.9
общо		3.9
Землище с. ПАНИЧАРЕВО		
357	к	3.2
общо		3.2
Землище с. ШАТРОВО		
357	и	0.4
общо		0.4

2.2. Защитена зона BG0002108 „Скрино”**а) Описание и площ на защитената зона**

Обявена е със Заповед №РД-782/29.10.2008 г. (обн. ДВ, бр. 104/2008 г.) за опазване на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации съгласно чл. 6 ал. 1, т. 2 на ЗБР, Директива 79/409/ЕС за дивите птици. Обхваща следните отдели и подотдели на община Бобов дол, разположени в землищата на с. Блато, с. Локвата, с. Мали Върбовник: **303 м, ф, 309 д, ж, з, ш, щ, з1, 352 у, е1, з1, л1, 352 м1, п1, 353 у**, с обща площ 12.2 ha, от която цялата е залесена – таблица №45.

Таблица №45: Разпределение на общата площ по групи гори и видове подотдели в Защитена зона BG0002108 „Скрино”.

групи гори	игло- ,листни	шир. ,вис.	изд.за ,превр.	ниско- ,стъбл.	Всичко	отн. дял., %
вид на подотделите	площ, ha					
естествен произход 0.4-1.0	3.3	-	4.0	-	7.3	59.8
склопени култури	4.8	0.1	-	-	4.9	40.2
несклопени култури	-	-	-	-	-	-
естествен произход 0.1-0.3	-	-	-	-	-	-
изредени култури	-	-	-	-	-	-
всичко залесена площ	8.1	0.1	4.0	-	12.2	100.0
голи площи	-	-	-	-	-	-

б) Планирани мероприятия

Планирането на горскостопанските, ловностопанските и противопожарните мероприятия в обхвата на защитената зона е извършено в съответствие със: Заповедта за обявяване на защитената зона; Наредба №18 от 07.10.2015 г. на МЗХ; Наредба №8 от 05.08.2011 г. на МЗХ и съпътстващите я разработки; Наредба №2 от 07.02.2013 г. на МЗХ.

В таблица №46 е показано разпределението на площта на общинските гори по видове възобновителни сечи и по условни стопански класове. Тополовите и акациявите насаждения ще се възобновяват с голи сечи, като в тополовите ще се залесява след сечта, а акациевите ще се възобновяват издънково. (Наредба за сечите в горите, чл. 25, изм. и доп. - ДВ, бр. 72/2015 г.).

Таблица №46: Разпределение на площта на насажденията за възобновителна сеч в общинските гори от Защитена зона BG0002108 „Скрино“.

Стопански класове и местообитания	пост.	пост.	пост.	пост.	гр.	гола за	гола за изд.	общо	ОБЩО	%
	Ф1	Ф2	ОФ	котл.	пост.	топола	възобн.	гола		
	площ, ha									
Широколистен В	-	-	-	-	-	0.1	-	0.1	0.1	100.0
ОБЩО	-	-	-	-	-	0.1	-	0.1	0.1	100.0
ползване, m ³ без клони	-	-	-	-	-	15	-	15	15	-

Общите данни за сечите по площ, запас и вид на сечта са дадени в таблица №47, а планираните дейности в зоната по подотдели са показани в следващия списък:

отдел и подотдел	площ, ha	вид сеч	% на ползв.
352 з1	0.1	гола за топола	100
352 л1	0.4	прорежд.	15
352 п1	0.7	прорежд.	15

Таблица №47: Размер на ползването по площ, запас и вид на сечта в общинските гори от Защитена зона BG0002108 „Скрино“.

Стопански класове	мерни ед.	ВЪЗОБН.	осветл.	проч.	прор.	проб.	ВСИЧКО ОТГЛ.	санит.	принуд.	техн.	ОБЩО	%
Бялборови култури	ha	-	-	-	1.1	-	1.1	-	-	-	1.1	91.7
	m ³	-	-	-	30	-	30	-	-	-	30	66.7
Широколистни В	ha	0.1	-	-	-	-	-	-	-	-	0.1	8.3
	m ³	15	-	-	-	-	-	-	-	-	15	33.3
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ha	0.1	-	-	1.1	-	1.1	-	-	-	1.2	100.0
	m ³	15	-	-	30	-	30	-	-	-	45	100.0

Не са планирани технически сечи, свързани с изграждане на нови или разширяване на съществуващи автомобилни пътища в горските територии, както и с изпълнение на ловностопански и противопожарни мероприятия. В Горскостопанския план е указано **да не се сечат биотопни дървета**, а след приключване на сечта да се осигури достатъчно количество **мъртва дървесина**.

в) Възобновяване и залесяване

Ще се залесява на обща площ 0.1 ha, със зимен дъб, след изсичане на тополата в подотдел 352 з1.

В таблица №53 е дадено сравнение на сумарните площи на всеки дървесен вид при сегашния и при подходящия според месторастенето състав на гората.

Таблица №48: Сравнение на площта по сегашен видов състав и видовете, подходящи за месторастенето в Защитена зона BG0002108 „Скрино“

дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
	ha	%	ha	%	ha	%
Бял бор	4.7	38.5	4.7	38.5	4.7	38.5
Черен бор	2.2	18.1	2.2	18.1	2.2	18.1
Зимен дъб	0.5	4.1	0.6	4.9	0.6	4.9
Благун	1.5	12.3	1.5	12.3	1.5	12.3
Цер	0.1	0.8	0.1	0.8	0.1	0.8
Космат дъб	2.7	22.1	2.7	22.1	2.7	22.1
Келяв габър	0.4	3.3	0.4	3.3	0.4	3.3
тп I-214	0.1	0.8	-	-	-	-
всичко	12.2	100.0	12.2	100.0	12.2	100.0

г) Строителство на сгради и пътища

Строителство на сгради в границите на зоната не се предвижда. Наличната мрежа от автомобилни пътища е достатъчна за изпълнението на планираните дейности. При необходимост ще се извършва само текуща поддръжка.

д) Гори във фаза на старост

В разглежданата защитена зона не са установени гори във фаза на старост.

е) План за ловностопански дейности

Съгласно изготвения Ловностопански план на ТП „ДГС Дупница“, в Защитена зона BG0002108 „Скрино“ **не се предвижда провеждане на мероприятия** свързани с изграждане на нови или поддържане на съществуващи площи от специализирана фуражна база, както и ловностопански съоръжения.

ж) План за дейностите по опазване и защита на горските територии от пожари

В таблица №49 е показано разпределението на инвентаризираната площ в зоната по класове на пожарна опасност, от която се вижда, че по-голяма част от площта попада във I-ва степен на пожарен риск. Нови съоръжения не са планирани. Противопожарните мерки ще се изразяват в **превантивни дейности** по опазване на горите от пожари и поддържане на **съществуващите**.

Таблица №49: Разпределение на общата инвентаризирана площ в Защитена зона BG0002108 „Скрино“ по класове на пожарна опасност.

Териториален обхват	Класове на пожарна опасност			Всичко
	I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
площ, ha	7.0	4.1	1.1	12.2
проценти	57.4	33.6	9.0	100.0

з) План за пашата в горски територии

В таблица №50 са показани подотделите в зоната, на чиято територия не трябва да се допуска паша на домашни животни. Забранената за паша площ е 3,4 ha – 27.9% от общата.

Таблица №50: Разпределение на забранената за паша площ в Защитена зона BG0002108 „Скрино“ по землища.

Землище с. БЛАТО		
отдел	подотдели	площ ha
303	ф	2.7
Землище с. МАЛИ ВЪРБОВНИК		
352	з1, л1	0.5
353	у	0.2

3. САНИТАРНО-ОХРАНИТЕЛНИ ЗОНИ (СОЗ). ВОДОДАЙНИ ЗОНИ

В разглеждания район са установени няколко санитарно-охранителни зони по смисъла на Наредба №3 ОТ 16.10.2000 г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРОУЧВАНЕ, ПРОЕКТИРАНЕ, УТВЪРЖДАВАНЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА САНИТАРНО-ОХРАНИТЕЛНИТЕ ЗОНИ ОКОЛО ВОДОИЗТОЧНИЦИТЕ И СЪОРЪЖЕНИЯТА ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВО ВОДОСНАБДЯВАНЕ И ОКОЛО ВОДОИЗТОЧНИЦИТЕ НА МИНЕРАЛНИ ВОДИ. По-голямата част от тях не са обоначени на терена по изискванията на наредбата, но въпреки това са отбелязани със съответните кодове на таксационните описания и планирането на горскостопанските дейности е съобразено със статута им. На картния материал са отбелязани с подходящи условни знаци и всички каптажи, чешми и други водоизточници, попадащи в горски територии.

3.1. СОЗ ПОЯСИ II

а) Описание и площ

Според чл. 7, ал. 1, т.2 от Наредба №3/16.10.2000 г. **среден пояс II** служи за охрана на водоизточника от: замърсяване с химични, биологични, бързо разпадащи се, лесно разградими и силно сорбируеми вещества; дейности, водещи до намаляване на ресурсите на водоизточника и/или проектния дебит на водовземното съоръжение; други дейности, водещи до влошаване качествата на добиваната вода и/или състоянието на водоизточника. В **пояси II на СОЗ** попадат следните отдели и подотдели собственост на Община Бобов дол: 352 ц2, 376 к, 385 и, 394 е, с обща площ 5,2 ha, която цялата е залесена – таблица №51.

Таблица №51: Разпределение на общата площ по групи гори и видове подотдели в СОЗ пояси II.

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	шир. вис.	изд. за превр.	нискостъблени	Всичко	
	ha					
естествен произход 0.4-1.0	-	2.2	3.0	-	5.2	100.0
склопени култури	-	-	-	-	-	-
естествен произход 0.1-0.3	-	-	-	-	-	-
всичко насаждения	-	2.2	3.0	-	5.2	100.0
всичко залесена площ	-	2.2	3.0	-	5.2	100.0
голи площи	-	-	-	-	-	-

В таблица №52 е показано разпределението на подотделите, попадащи пояси II на СОЗ по землища.

Таблица №52: Разпределение на общинските подотдели в СОЗ пояси II по землища.

Землище	Списък подотдели	площ ha
с. Мали Върбовник	352 ц1	0.7
с. Коркина	376 к, 385 и	3.2
с. Мала Фуча	394 е	1.3
ВСИЧКО СОЗ II: Община БОБОВ ДОЛ		5.2

б) Планирани мероприятия

В СОЗ пояс II на община Бобов дол не са планирани сечи.

в) Възобновяване и залесяване

В СОЗ пояс II на община Бобов дол не са планирани залесявания.

г) Строителство на сгради и пътища

Строителство на сгради не се предвижда. Наличната мрежа от автомобилни пътища е достатъчна за изпълнението на планираните дейности. Ще се извършва текуща поддръжка при необходимост.

д) План за ловностопански дейности

Съгласно Ловностопанският план на ТП „ДГС Дупница”, в общински имоти в СОЗ пояси II **не се предвижда провеждане на мероприятия** свързани с изграждане на нови или поддържане на съществуващи площи от специализирана фуражна база, както и на съоръжения, обслужващи ловностопанска дейност.

е) План за дейностите по опазване и защита на горските територии от пожари

В таблица №53 е показано разпределението на инвентаризираната площ в зоната по класове на пожарна опасност. Преобладават горите от III-та степен на пожарен риск – 61.5%. Нови съоръжения не са планирани. Ще се извършват охрана и превантивни дейности по опазване на горите от пожари.

Таблица №53: Разпределение на общинската инвентаризирана площ в СОЗ пояси II по класове на пожарна опасност.

Териториален обхват	Класове на пожарна опасност			Всичко
	I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
площ, ha	-	2.0	3.2	5.2
проценти	-	38.5	61.5	100.0

ж) План за пашата в горски територии

В таблица №54 са показани подотделите в СОЗ пояси II, на чиято територия не трябва да се допуска паша на домашни животни – общо 3.2 ha.

Таблица №54: Разпределение на забранената за паша общинска площ в СОЗ пояси II по земища.

Землище 22: с. КОРКИНА		
отдел	подотдели	площ ha
376	к	2.2
385	и	1.0

3.2. СОЗ ПОЯСИ III**а) Описание и площ**

Според чл. 7, ал. 1, т. 3 от Наредба №3/16.10.2000 г. **външен пояс III** служи за охрана на водоизточника от: замърсяване с химични, бавно разпадащи се, трудно разградими, слабо сорбируеми и несорбируеми вещества; дейности, водещи до намаляване на ресурсите на водоизточника и/или проектния дебит на водовземното съоръжение; други дейности, водещи до влошаване качествата на добиваната вода и/или състоянието на водоизточника.

В **пояси III на СОЗ** попадат общински отдели и подотдели: **362** щ, ю, в1, **368** е, **387** р2, **388** з, л, **507** я, с обща площ 4,6 ha, която цялата е залесена – таблица №55.

Таблица №55: Разпределение на площта по групи гори и видове подотдели в СОЗ пояси III.

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	шир. вис.	изд. за превр.	нискостъблени	Всичко	
	ha					
естествен произход 0.4-1.0	-	1.0	0.9	0.1	2.0	43.5
склопени култури	2.6	-	-	-	2.6	56.5
всичко залесена площ	2.6	1.0	0.9	0.1	4.6	100.0
голи площи	-	-	-	-	-	-

В таблица №56 е показано разпределението на подотделите, попадащи пояси II на СОЗ по землища.

Таблица №56: Разпределение на общинските подотдели в СОЗ пояси III по землища.

Землище	Списък подотдели	площ ha
с. Горна Козница	368 е	1.0
с. Коркина	362 щ, ю, в1, 387 р2, 507 я	3.1
с. Мала Фуча	388 з, л	0.5
ВСИЧКО: Община БОБОВ ДОЛ		4.6

б) Планирани мероприятия

Планирането на горскостопанските, ловностопанските и противопожарните мероприятия в обхвата СОЗ пояси III е извършено в съответствие със Заповедите за обявяване на СОЗ, Наредба №18/07.10.2015 г., Наредба №8/05.08.2011 г. и Наредба №2/07.02.2013 г. на МЗХ.

В обхвата СОЗ пояси III на територията на община Бобов дол не са планирани възобновителни сечи. **Не са планирани и технически сечи**, свързани с изграждане на нови или разширяване на съществуващи автомобилни пътища в горските територии, както и с изпълнение на ловностопански и противопожарни цели. Размерът на ползването в общинските гори общо в СОЗ пояси III е само от отгледни и санитарни сечи – таблица №57.

Таблица №57: Размер на ползването по площ, запас и вид на сечта в общинските гори в СОЗ пояси III.

Стопански класове	мерни ед.	ВЪЗОБН.	осветл.	проч.	прор.	проб.	ВСИЧКО ОТГЛ.	санит.	принуд.	техн.	ОБЩО	%
Бялборов СрН	ha	-	-	-	-	-	-	1.8	-	-	1.8	58.1
	m ³	-	-	-	-	-	-	80	-	-	80	76.2
Бялборови култури	ha	-	-	-	0.5	-	0.5	0.3	-	-	0.8	25.8
	m ³	-	-	-	15	-	15	10	-	-	25	23.8
Дъбов СрН П	ha	-	-	-	0.5	-	0.5	-	-	-	0.5	16.1
	m ³	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ha	-	-	-	1.0	-	1.0	2.1	-	-	3.1	100.0
	m ³	-	-	-	15	-	15	90	-	-	105	100.0

В следващият списък са дадени подотделите с планирани сечи:

отдел и подотдел	площ, ha	вид сеч	% на ползв.
362 щ	0.3	санит.	20
362 ю	0.5	прорежд.	15
387 р2	1.8	санит.	20
388 з	0.2	прорежд.	15
388 л	0.3	прорежд.	15

в) Възобновяване и залесяване

В СОЗ пояси III на община Бобов дол не са планирани залесявания.

г) Строителство на сгради и пътища

Строителство на сгради не се предвижда. Наличната пътна мрежа е достатъчна за изпълнението на планираните дейности. Ще се извършва текуща поддръжка както на носимоспособността, така и на първоначално заложената ширина.

д) План за ловностопански дейности

Съгласно Ловностопанският план на ТП „ДГС Дупница“, в общински имоти в СОЗ пояси III **не се предвижда провеждане на мероприятия** свързани с изграждане на нови или поддържане на съществуващи площи от специализирана фуражна база, както и на съоръжения, обслужващи ловностопанска дейност.

е) План за дейностите по опазване и защита на горските територии от пожари

В таблица №58 е показано разпределението на инвентаризираната площ в зоната по класове на пожарна опасност, от която се вижда, че преобладават горските територии от I^{ва} степен на пожарен риск, с дял 56.5%. С ниска степен на пожарна опасност са 32.6, а със средна – 10.9%. Нови съоръжения не са планирани. Противопожарните мерки ще се изразяват в **превантивни дейности** по опазване на горите от пожари и поддържане на **съществуващите**.

Таблица №58: Разпределение на общинската инвентаризирана площ в СОЗ пояси III по класове на пожарна опасност.

Териториален обхват	Класове на пожарна опасност			Всичко
	I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
площ, ha	2.6	0.5	1.5	4.6
проценти	56.5	10.9	32.6	100.0

ж) План за пашата в горски територии

Забранената за паша площ е 0.5 ha или 10.9% от общата – подотдели 388 з, л в землището на с. Мала Фуча.

3. УПРАВЛЕНИЕ И ОПАЗВАНЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

Управлението на горските територии – общинска собственост ще се извършва съгласно разпоредбите на чл.181 и чл. 182 от Закона за горите. При изпълнение на разчетите на Горскостопанския план, както и текущите дейности по охрана и контрол ще се спазват разпоредбите на **Наредба №1/30.01.2012 г.** (обн. ДВ. бр. 11/07.02.2012 г.) за контрола и опазването на горските територии, издадена от МЗХ и МВР.

4. РАСТИТЕЛНИ ВИДОВЕ С ЛЕЧЕБНИ СВОЙСТВА

1. Описание на местоположението на естествените находища на лечебните растения, условията в местообитанията, количеството и състоянието на ресурсите

След проведената инвентаризация и с помощта на литературни източници като Хорологичния атлас на лечебните растения в Република България и Голямата билкова енциклопедия, в района на разглежданите общински имоти са установени значителен брой лечебни растения. Те са съсредоточени основно в поляни, ливади и покрайнини на гори в долния лесорастителен пояс. С изкачване във височина находищата и популациите им намаляват и се срещат единично или групово. Под склопа на гората количеството им също намалява, като за масови могат да се характеризират някои дървесни видове с лечебни свойства в определения лесорастителен пояс. Като райони с концентрация на лечебни растения са идентифицирани местностите „Тошевски рид“, „Абрашков рид“, „Скуруша“, „Пъдарница“, „Света Петка“ и др.

2. Анализ на дейностите за опазване на екосистемите, включващи лечебни растения, за осигуряване на устойчивото им ползване и опазване на ресурсите

По време на инвентаризацията не бяха установени съществени отрицателни влияния върху лечебните растения. Като общо действащи фактори върху популациите им са общото засушаване, обрастването с храсти и дървесни видове на ливадите и поляните, паленето на стърнища, неправилното им събиране, изместването им от рудерални видове и замърсяване на околната среда с битови отпадъци. Тези фактори са по-скоро потенциални и се предлага да бъдат обект на наблюдение и контролиране, за да не бъдат допускани, с цел опазване на видовото разнообразие, находища и популации на лечебните растения.

3. Приоритетни мерки за опазване на ресурсите и разнообразието на лечебните растения, включително на редки или застрашени от изчезване видове

Като цяло не са необходими приоритетни мерки за опазване на лечебните растения, ако се спазват всички законови разпоредби от Закона за лечебните растения. Общо правило за всеки ползвател на лечебни растения е, че трябва да се опазват от увреждане и унищожение естествените им находища с цел осигуряване на устойчивото им ползване като част от естествения растителен генетичен фонд със сегашна или бъдеща ценност. Опазването включва поддържането и съхраняването на екосистемите, съдържащи лечебни растения, на естествените им местообитания, както и поддържането и възстановяването на жизнеспособни популации от видове лечебни растения.

4. Избор и регламент на територии, които не са защитени, но изискват подходящо управление с цел устойчиво ползване на лечебните растения в тях

След направената инвентаризация не са установени територии, които не са защитени, но да изискват специално управление с цел устойчиво ползване на лечебните растения.

5. Предложения за разработване на местни нормативни актове за начините на земеползване съобразно изискванията на нормативните актове и плановете документи от по-висока степен

Не са налага разработването на местни нормативни актове за начините на земеползване. При събиране на диворастящи лечебни растения със стопанска цел трябва да се спазват допустимите количества, които ежегодно се определят със Заповед на Министъра на околната среда и водите. Контролната дейност при ползването на лечебните растения се извършва от РИОСВ-Перник, РДГ-Кюстендил, съвместно с областния управител и кметовете на общини. На основание чл. 50, ал. 4 от Закона за лечебните растения. В таблица №59 са разгледани разпространените в района диворастящи растителни видове с лечебни свойства, включени в Приложение №1 от ЗЛР. Отбелязани са видовете, забранени за събиране, освен за лични нужди, както и тези с ограничение за събиране, в зависимост от ежегодната квота за всяка област от страната. При събиране на диворастящи лечебни растения със **стопанска цел**, да се спазват допустимите количества, ежегодно определяни със Заповед на Министъра на МОСВ, на основание чл.10, ал. 1, 2 и 3 от ЗЛР.

Таблица №59: Диворастящи растителни видове с лечебни свойства – статут, срещаемост, мерки по опазване, възможности за добиване.

Лечебни растения		Среща-емост	Добив	Мерки по опазване	Статут на вида			
Българско наименование	Латинско наименование				Често срещан	Нормално срещан	Рядък	Вид по специален режим на опазване и ползване на основание чл. 10 от ЗЛР
Азмацуг	<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Ацинос полски	<i>Acinos arvensis</i> (Lam.) Dandy	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Безсмъртниче обикновено	<i>Xeranthemum annuum</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Белоочица виолетова	<i>Buglossoides purpurocaerulea</i> (L.) Lohnst.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Благун	<i>Quercus frainetto</i> Ten.	Масиви	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Бор бял	<i>Pinus sylvestris</i> L.	Масиви,култури	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Боровинка червена	<i>Vaccinium vitis-idaea</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Боровинка черна	<i>Vaccinium myrtillus</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Бреза обикновена	<i>Betula pendula</i> Roth.	Единично	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Брей обикновен	<i>Tamus communis</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Брекиня	<i>Sorbus torinalis</i> (L.) Crantz.	Единично	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Бръшлян	<i>Hedera helix</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Бряст полски	<i>Ulmus minor</i> Mill.	Единично	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Бук обикновен	<i>Fagus sylvatica</i> L.	Масиви	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Бъзак	<i>Sambucus ebulus</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Бъз черен	<i>Sambucus nigra</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Великденче лечебно	<i>Veronica officinalis</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Великденче плоскосеменно	<i>Veronica chamaedrys</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Ветрогон полски	<i>Eryngium campestre</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Винцетоксикум лечебен	<i>Vincetoxicum hirundinaria</i> Medic	На петна	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Вранско око	<i>Paris quadrifolia</i> L.	Единично	ПН	Указаните в ПСП	-	-	+	-
Вратига	<i>Tanacetum vulgare</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Вълча ябълка обикновена	<i>Aristolochia clematitis</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Върба бяла	<i>Salix alba</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Върбинка лечебна	<i>Verbena officinalis</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Габър обикновен	<i>Carpinus betulus</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Гергевка	<i>Cruciata laevipes</i> Opiz.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Глог червен	<i>Crataegus monogyna</i> Jacq.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Глухарче обикновено	<i>Taraxacum officinale</i> Web.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Глушина едрочветна	<i>Vicia grandiflora</i> Scop.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Глушина посевна	<i>Vicia sativa</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Глушина птича	<i>Vicia cracca</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Горва луковична	<i>Cardamine bulbifera</i> (L.) Crantz.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Гълъбови очички	<i>Hepatica nobilis</i> Mill.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	-	+	-
Дебриянка европейска	<i>Sanicula europaea</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Девесил сибирски	<i>Heracleum sibiricum</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Детелина ливадна	<i>Trifolium pratense</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Детелина пълзяща	<i>Trifolium repens</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Динка дребна	<i>Sanguisorba minor</i> Scop.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Драка	<i>Paliurus spina-christi</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Дрян обикновен	<i>Cornus mas</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Дяволска уста обикновена	<i>Leonurus cardiaca</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Елша черна	<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Еньовче ароматно	<i>Galium odoratum</i> (L.) Scop.	На групи	О	Определяне на год. квоти	-	+	-	+
Еньовче същинско	<i>Galium verum</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Женска папрат обикн.	<i>Athyrium filix-femina</i> (L.) Roth.	Единично	ПН	Указаните в ПСП	-	-	+	-
Живовлек голям	<i>Plantago major</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Живовлек ланцетовиден	<i>Plantago lanceolata</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Живовлек среден	<i>Plantago media</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Жълтуга висока	<i>Genista tinctoria</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Жълтурче	<i>Ranunculus ficaria</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Зайча сянка лечебна	<i>Asparagus officinalis</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	-	+	-
Зайчина пъстра	<i>Coronilla varia</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Залист бодлив	<i>Ruscus aculeatus</i> L.	На групи	З	Забрана за събиране	-	+	-	+
Зановец космат	<i>Chamaecytisus hirsutus</i> (L.) Link.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Звездан обикновен	<i>Lotus corniculatus</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Звездица средна	<i>Stellaria media</i> (L.) Vill.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Звъника, жълт кантарион	<i>Hypericum perforatum</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Здравец зловонен	<i>Geranium robertianum</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Здравец кърваочервен	<i>Geranium sanguineum</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-

Лечебни растения		Среца-емост	Добив	Мерки по опазване	Статут на вида			
Българско наименование	Латинско наименование				Често срещан	Нормално срещан	Рядък	Вид по специален режим на опазване и ползване на основание чл. 10 от ЗЛР
Здравец обикновен	<i>Geranium macrorrhizum</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Златиста папрат	<i>Ceterach officinarum</i> DC.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Змийско мляко	<i>Chelidonium majus</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Змиярник петнист	<i>Arum maculatum</i> L.	Единично	ПН	Указаните в ПСП	-	-	+	-
Ива	<i>Salix caprea</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Иглика лечебна	<i>Primula veris</i> L.	На групи	О	Определяне на год. квоти	-	+	-	+
Изтравниче обикновено	<i>Asplenium trichomanes</i> L.	На групи	З	Забрана за събиране	-	+	-	+
Какула горска	<i>Salvia nemorosa</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Какула жълта	<i>Salvia glutinosa</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Калина	<i>Viburnum opulus</i> L.	Единично	ПН	Указаните в ПСП	-	-	+	-
Камшик лечебен	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Киселец	<i>Rumex acetosa</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Киселица	<i>Malus sylvestris</i> Mill.	Единично	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Киселиче обикновено	<i>Oxalis acetosella</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Ким обикновен	<i>Carum carvi</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Козя брада	<i>Rumex acetosella</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Кокوشка	<i>Isopyrum thalictroides</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Комунига лечебна	<i>Melilotus officinalis</i> (L.) Pal.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Крем петров	<i>Lilium martagon</i> L.	Единично	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Кукуряк миризлив	<i>Helleborus odoratus</i> W. et K.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Къпина полска	<i>Rubus caesius</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Лайка езичестоцветна	<i>Chamomilla suaveolens</i> (Pursh.) Rydb.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Лепка	<i>Galium aparine</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Леска обикновена	<i>Corylus avellana</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Липа дребнолистна	<i>Tilia cordata</i> Mill.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Липа едроллистна	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Липа сребролистна	<i>Tilia tomentosa</i> Moench.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Лисичина грудеста	<i>Corydalis bulbosa</i> (L.) DC.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Лисичина пълтногрудеста	<i>Corydalis solida</i> (L.) Swartz.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Лопатка многогодишна	<i>Lunaria rediviva</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Лопен финикийски	<i>Verbascum phoeniceum</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Лук мечи	<i>Allium ursinum</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Луличка обикновена	<i>Linaria vulgaris</i> Mill.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Малина	<i>Rubus idaeus</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Маргаритка обикновена	<i>Leucanthemum vulgare</i> Lam.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Маслинка обикновена	<i>Ligustrum vulgare</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Мащерка	<i>Thymus</i> spp.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Медуница лечебна	<i>Pulmonaria officinalis</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Мента обикновена	<i>Mentha spicata</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Мехунка	<i>Physalis alkekengi</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Миризлипка обикновена	<i>Anthoxanthum odoratum</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Миши уши	<i>Hieracium pilosella</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Млечка горска	<i>Euphorbia amygdaloides</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Млечка обикновена	<i>Euphorbia cyparissias</i> Host.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Момкова сълза лечебна	<i>Polygonatum odoratum</i> (Mill.) Druce	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Момина сълза	<i>Convallaria majalis</i> L.	На групи	З	Забрана за събиране	-	-	+	+
Мурава кръглолистна	<i>Pyrola rotundifolia</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Мъждрян	<i>Fraxinus ornus</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Мъжка папрат	<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott.	Единично	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Мъртва коприва червена	<i>Lamium purpureum</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Наваличе	<i>Orthilia secunda</i> (L.) House	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Напръстник вълнест	<i>Digitalis lanata</i> Ehrh.	Единично	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Напръстник едроцветен	<i>Digitalis grandiflora</i> Mill.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Овчарска торбичка обикн.	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medic.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Омайниче градско	<i>Geum urbanum</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Орехче ливадно	<i>Filipendula vulgaris</i> Moench.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Орлова папрат	<i>Pteridium aquilinum</i> (L.) Kuhn.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Офика	<i>Sorbus aucuparia</i> L.	Единично	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Пелин обикновен	<i>Artemisia vulgaris</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Повет обикновен	<i>Clematis vitalba</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Поветица обикновена	<i>Convolvulus arvensis</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Подбел	<i>Tussilago farfara</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Подрумиче жълто	<i>Anthemis tinctoria</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-

Лечебни растения		Среща- емост	Добив	Мерки по опазване	Статут на вида			
Българско наименование	Латинско наименование				Често срещан	Нормално срещан	Рядък	Вид по специален режим на опазване и ползване на основание чл. 10 от ЗЛР
Подъбиче обикновено	<i>Teucrium chamaedrys</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Пришница	<i>Prunella vulgaris</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Прозорче сребролистно	<i>Potentilla argentea</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Равнец струмски	<i>Achillea clypeolata</i> Sm.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Равнец хилядолистен	<i>Achillea millefolium</i> gr.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Ранилист лечебен	<i>Betonica officinalis</i> L.	На групи	О	Определяне на год. квоти	-	+	-	+
Риган обикновен	<i>Origanum vulgare</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Росопас лечебен	<i>Fumaria officinalis</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Свиларка	<i>Lychnis coronaria</i> (L.) Desr.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Секирче пролетно	<i>Lathyrus vernus</i> (L.) Bernh.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Секирче черно	<i>Lathyrus niger</i> (L.) Bernh.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Синчец обикновен	<i>Scilla bifolia</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Синя жълчка грапавоплодна	<i>Cichorium intybus</i> L.	Единично	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Сладка папрат обикновена	<i>Polypodium vulgare</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Слез горски	<i>Malva sylvestris</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Смрадлика	<i>Cotinus cogggyria</i> Scop.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Смърч обикновен	<i>Picea abies</i> (L.) Karst.	Масиви	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Старо биле	<i>Atropa belladonna</i> L.	Единично	О	Определяне на год. квоти	-	-	+	+
Сълзица средна	<i>Briza media</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Съсънка бяла	<i>Anemone nemorosa</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Съсънка лютиковидна	<i>Anemone ranunculoides</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Теменуга мирзлива	<i>Viola odorata</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Теменуга трицветна	<i>Viola tricolor</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Трепетлика	<i>Populus tremula</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Трънка	<i>Prunus spinosa</i> L.	На петна	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Хвоц полски	<i>Equisetum arvense</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Часовниче цикутово	<i>Erodium cicutarium</i> (L.) L'Her.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Чашкодрян брадавичесст	<i>Euonymus verrucosus</i> Scop.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Чашкодрян европейски	<i>Euonymus europaeus</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Черновръх обикновен	<i>Clinopodium vulgare</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Ягода горска	<i>Fragaria vesca</i> L.	На групи	ПН	Указаните в ПСП	+	-	-	-
Ясен планински	<i>Fraxinus excelsior</i> L.	Единично	ПН	Указаните в ПСП	-	+	-	-
Легенда:	ПСП	Позволително за странични ползвания						
	З	Забранен за събиране, само за лични нужди						
	ПН	Производствени нужди						
	О	Ограничение за събиране						

ОБЩИ БЕЛЕЖКИ

Горскостопанският план на горите и земите в горски територии, собственост на община Бобов дол, плана за дейностите по опазване от пожари и разработката за защитените територии са изготвени от

„Призма Инфо” ЕООД, гр. София,

Управител: инж. Божидар Стойков,

Ръководител проект: инж. Светослава Василева.

Използвани са данните от инвентаризацията на ТП „ДГС Дупница”. Обработката им е извършена с помощта на следните софтуерни продукти:

- графични данни: **DitaWin, MkadWin, ArcGIS, QGIS, AutoCad;**
- атрибутна информация: **Forest Analysis and Planning, v.2.2.3.16;**
- текстови файлове: **LibreOffice 4.4.0**

Горскостопанският план има срок на действие 10 (десет) години, считано от датата на утвърждаването му от директора на РДГ Кюстендил.

ЛИТЕРАТУРА

1. Бондев И. (ред.). 1995. Хорологичен атлас на лечебните растения в Република България. БАН, София.
2. Директива на съвета №92/43/ЕИО от 21.05.1992 г. за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.
3. Закон за горите. 2011. ДВ, бр. 19, (изм. и доп. ДВ, бр. 60 от 7.08.2015 г.).
4. Закон за защитените растения. 1998. ДВ, бр. 133 (изм. и доп. ДВ, бр. 61/11.08.2015 г.).
5. Закон за изменение и допълнение на Закона на биологичното разнообразие. 2007. ДВ, бр. 94: 2-44, (изм. и доп. ДВ, бр. 101 от 22.12.2015 г.).
6. Закон за лечебните растения. 2000. ДВ, бр. 29, (изм. ДВ, бр. 98 от 28.11.2014 г.).
7. Захариев Б., Донов В., Петрунов К., Масъров С. 1979. Горскорастително райониране на България. Земиздат, София, 199 с.
8. Йорданова М. 2002. Хидроложко райониране. В: Копралев И. (гл. ред.) География на България. Физическа и социално-икономическа география. ФорКом, София: 242-246.
9. Класификационна схема на типовете горски месторастения в Република България. 2011. ИАГ. София.
10. Колева Е., Пенева Р. 1986. Климатичен справочник. Валежи в България. БАН, София, 272 с.
11. Колектив. 2000. Голяма билкова енциклопедия от А до Я. Лечебни растения и тяхното приложение. Бонкомерс, София.
12. Кръстанов К.; Р. Райков. 2004 г. Справочник по Дендробиометрия, Булпрофор, София.
13. Кючукова М. (ред.) 1979-1983. Климатичен справочник на НР България Т. 2-4, Наука и изкуство, София.
14. Лесоустройствен проект на ДЛ „Дупница“, Кюстендилска област. 2007. „Агролеспроект“ – ЕООД, София.
15. Лесоустройствен проект на Община Сапарева баня, Кюстендилска област. 2007. „Агролеспроект“ – ЕООД, София.
16. Наредба №2 от 11.01.2005 г. за условията и реда за възлагане изпълнението на дейностите по възпроизводство на горите в държавния горски фонд (обн. ДВ, бр. 8 от 21.01.2005 г.).
17. Наредба №8 от 5.08.2011 г. за сечите в горите (изм. и доп. ДВ, бр. 72 от 18.09.2015 г.).
18. Наредба №8 от 11.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари (обн. ДВ, бр. 38 от 18.05.2012 г.).
19. Наредба №12 от 16.12. 2011 г. за защита на горските територии от болести, вредители и други повреди (обн. ДВ, бр. 2 от 6.01.2012 г.).
20. Наредба №18 от 7.10.2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии (обн. ДВ, бр. 82 от 23.10.2015 г.).
21. Нинов Н. 2002. Почви. В: Копралев И. (гл. ред.) География на България. Физическа и социално-икономическа география. ФорКом, София: 277-315.
22. Павлов, Д., Димитров М. 2012. Фитоценология. ЛТУ, София, 252 с.
23. Режимы за устойчиво управление на горите в Натура 2000. 2011. ИАГ. София.
24. Стефанов П. 2002. Морфографска характеристика. В: Копралев И. (гл. ред.) География на България. Физическа и социално-икономическа география. ФорКом, София: 29-38.
25. Събев Л., Станев С. 1960. Агроклиматичен справочник на НР България. ред. Киряков К. Печатница Г. Димитров, София.